

SEDER

fz	\	
vore-stellen ¹ -van SheLoMoH stichtzoon-van~DáWieD;			1
	..		
koning-van:	!		
	JieSseRáAéL.		
	\	\
om-te-volkennen wijsheid en-onderricht ² ;			2
	/	..	
om-te-onderscheiden:	//	!	
	gezegden-van onderscheidingsvermogen ³ .		
fz	\	
om-aan-te-nemen onderricht-van de-onderwezene;			3
	//	/ ..	
recht en-stelregeling:	!		
	en-rechtuitheden.		
	\	\
om-te-geven aan-toegankelijken slimmigheid;			4

¹ Het Hebreeuwse woord MáSháL, dat hier altijd met 'spreuk' wordt vertaald, wordt in andere teksten met 'spreekwoord', 'gelijkenis' en 'spotvers' vertaald. Het is afgeleid van een werkwoord MáShàL, dat met spotverzen of spreuken zeggen of zingen wordt vertaald, maar in andere vervoegingsvormen met 'gelijk zijn aan' en 'vergelijken'. Bovendien vermelden de woorden nog een tweede werkwoord met dezelfde drie medeklinkers, dat met 'heersen' wordt vertaald. In sommige onderzoeken naar de betekenis van beide woorden wordt de etymologische samenhang voor mogelijk c.q. waarschijnlijk gehouden.. De grondbetekenis van het eerstgenoemde werkwoord zou nl. ook de grondbetekenis van het tweede werkwoord kunnen zijn nl. 'ergens voor staan', 'iets of iemand representeren', ofwel iets of iemand voorstellen. Dat is eigenlijk: 'zich voor iemand of iets stellen' en dat kan de betekenis krijgen van 'leiding geven' (heersen). Zo krijgen we ook in de Nederlandse taal een samenhang te zien en te horen, die ook in het Hebreeuws te zien en te horen is. Om wat afstand te houden van in betekenis vervlakte Nederlandse woorden als 'voorstel' en 'voorstelling', worden de Hebreeuwse werkwoordsvormen en daarvan afgeleide zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden weergegeven met behulp van 'vore-stel', 'vore-stelling', 'vore-stellen', 'zich vore-stellen'. Zo kan een in TeNaKh belangrijke woordgroep concordant en idiolect in een Nederlandse vertaling te herkennen en te horen zijn. In het boek dat bekend staat onder de naam 'spreuken' is iemand aan het woord die gezag heeft, "iets voorstelt" in de tweevoudige betekenis van deze Nederlandse uitdrukking. En op deze manier wordt ook hier opmerkelijk gemaakt op de sterke relatie tussen de sprekers en hun uitspraken, die voor heel de TeNaKh kenmerkend is.

² Dit Hebreeuwse woord wordt hier vaak met 'tucht' vertaald (b.v. in de Statenvertaling en het NBG; In de NBV zijn de eerste verzen van het boek Spreuken sterk geparafraseerd en in die parafraze staat het woord 'leidraad'). Het is afgeleid van een werkwoord, dat 'richten' als basisbetekenis heeft. In het Nederlands is het gebruik van het woord 'richten' beperkt geraakt tot 'het richten van een wapen op iemand, of versmald tot 'gericht' in de betekenis van 'veroordeling' en zelfs 'executie', of vervlakt in 'bericht'. Het beste horen we het in 'onderricht': een veelzeggende vorm van 'richten'. Het Nederlandse woord 'tucht' heeft oorspronkelijk de betekenis van 'trekken', zoals dat ook te horen is in het Duitse woord voor 'opvoeden: erziehen. Maar tuchtigen heeft door de praktijk van de Nederlandse (Europese) opvoeding in de vorige eeuwen de notie van een harde, zelfs slaande, hand gekregen. Die 'harde hand' kan en zal ook in de opvoedingspraktijk in de bijbelse tijden veel vaker en veel te vaak zijn toegepast in vergelijking met wat wij nu acceptabel dienen te vinden, maar het Hebreeuwse werkwoord bevat die notie op zichzelf niet! Het gaat om 'richten', om 'onderricht'.

³ = dingen die gezegd worden en getuigen van onderscheidingsvermogen. Het hebreeuwse werkwoord BieJN duidt op dit (kunnen) onderscheiden en kan beter niet met 'verstaan' worden vertaald. Bovendien heeft het Nederlandse woord 'verstand' de betekenis gekregen van een goed stel hersenen, terwijl het eigenlijk om 'verstaan' gaat.

/ ..
 aan-een-bonker⁴:
 \ !
 volkennis en-opzetvermogen.
 \ fz \
 aan't-horen-is de-wijze en-voorts-voegt-hij-toe aan-te-nemen; 5
 / ..
 en-de-vaststandige:
 // !
 snoeringsvaardigheden⁵ is-hij-aan't-verwerven.
 \ fz
 om-te-onderscheiden een-vore-stel en-het-raadsgeheim-zijner; 6
 // / ..
 de-inbrengen-van de-wijzen:
 !
 en-de-raadselachtigheden-hunner.
 \ fz \
 ontzag-voor die-JHWH-van-Israël de-eersteling-van het-volkennen; 7
 // / ..
 wijsheid en-onderricht:
 // !
 zotten minachten(ze).
 ~
 \ fz \
 hoor stichtkind-mijner het-onderricht-van de-jou-omvamende; 8
 / ..
 en-niet-aan't-weggooien-jij:
 // !
 de-uitleg-van de-bemoederende-jou.
 /// /// § »
 ja een-geleide-van gratie (zijn)zij voor-het-eerstdeel-jouwer; 9
 / ..
 omboordingen:
 !
 voor-de-hals-jouwer.
 << // / ..
 stichtkind-mijner ware't-dat aan't-toegankelijk-maken-zijn-jou verwaarders: 10
 !
 niet-aan't-doen-komen-jij(hen).
 \
 ware't-dat-zij-aan't-zeggen-zijn ga gekoppeld-aan-ons* 11

⁴ Dit Hebreeuwse woord wordt meestal met 'jongeling', 'jongeman' 'jongere' vertaald. Het betreft kinderen tot de pubertijd. Het is echter afgeleid van een werkwoord dat het beste met 'bonken' kan worden vertaald. Kinderen bonken, met hun hoofd ergens tegenaan, maar ze bonken daarmee ook op de deuren van de maatschappij. Dit verband tussen kind/jong zijn en bonken behoort tot Hebreeuwse/Bijbelse idioom .en in een vertaling als deze blijft dat hoorbaar.

⁵ In dit hebreeuwse woord klinkt het woord voor 'snoer' door. Het heeft hier dezelfde betekenis als in de Nederlandse uitdrukking 'in de touwen houden'; het duidt op bestuursvaardigheid.

	//	
	wij-zijn-aan't-loeren-toch voor-bloed;	
	// \ !	
	aan't-opbergen-zijn-wij-ons-toch voor-de-straffeloze gratieweg.	
fz	\	
wij-zijn-aan't-verslinden-hen als-de-oergroeve levenden;		12
/ . .		
en-volgaven:		
	\ !	
	als-neerdalenden-in een-bak.	
	\ \	
al-af~rijkdom kostbaar zijn-wij-aan't-vinden;		13
	<> \ !	
	wij-zijn-aan't-vol-maken de-huizen-onzer met-buit.	
fz	\	
de-lotssteen ⁶ -jouwer ben-jij-aan't-doen-neervallen in-het-midden-van-ons;		14
// < >		
een-buidel een-één-enkele:		
	// !	
	is-aan't-geschieden voor-de-al-afheid-van-ons.	
. .		
stichtkindzoon-mijner:		15
	\ \ . . .	
	niet-ben-jij-aan't-gaan op-een-neemweg samen-met-hen;	
// / . .		
weer het-voete-been-jouwer:		
	!	
	vandaan-van-de-straten-hunner.	
\ fz	\	
ja de-voetebenen-hunner ten-kwade zijn-zij-aan't-lopen;		16
/ . .		
en-zij-zijn-zich-aan't-beijlen:		
	!	
	om-te-storten~roods.	
fz	\	
ja-gratis wordt-uitgewand ⁷ de-wegvang ⁸ ;		17
/ . .		
bij-de-welogen-van:		
	// !	
	al-af~bezitter-van een-vlerk.	
fz	\	
en-zij(zijn) op-het-roods-hunner aan't-loeren;		18

⁶ Het Hebreeuwse woord heeft niets van doen met het Nederlands woord 'lot' dat bij een loterij hoort. Het gaat om je lot als je deel, je aandeel. Het is oorspronkelijk een steen, waarop je naam (en je deel) geschreven staat.

⁷ Met 'uitwannen' wordt hier bedoeld: met de wan het koren tegen de wind in omhoog gooien, zodat het lichte kaf door de wind wordt verstrooid en de zwaardere graankorrels op een hoop vallen. Die zijn nu gratis voor de vogels.

⁸ De 'wegvang' is hier een zak, waarin het koren is opgevangen bij de maaien; het kan ook een net voor vissen zijn.

/ . .
aan't-opbergen-zijn-zij-zich:
!
voor-de-lichaamzielen-hunner.

. .
vastzo: 19
fz \
de-paden-van al-af~brokkenmaker brokstuk;
<> \ !
enwel-de-lichaamziel-van de-bezitters-van-haar is-hij-aan't-nemen.

~
fz \
wijsheden in-het-straatbuiten is-zij-aan't-jubelschreien; 20
/ . .
in-de-wijdsheden:
// !
is-zij-aan't-geven de-stem-harer.

// . .
op-het-eerstdeel-van zich-roerends: 21
/ \
is-zij-aan't-roepen*
<> // . .
in-de-openingen-van de-poorten in-de-stad:
// !
het-te-zeggene-door-haar is-zij-aan't-zeggen.

\ - / \
tot-wanneer? toegankelijken zijn-jullie-aan't-beminnen toegankelijks* 22
. .
en-bruten:
fz \
bruutheid begeren-zij voor-zich;
/ . .
en-slaplendigen:
!
zij-zijn't-beweigeren~volkennis.

. .
aan'-t-omkeren(zijn)jullie: 23
/ \
tot-de-terechtwijzingen-mijner*
/// \
kijk-hier ik-ben-aan't-doen-bruisen-toch voor-jullie de-beluchting-mijner;
<> \ !
ik-ben-aan't-doen-volkennen-toch de-inbrengen-mijner enwel-jullie.

\ fz
 toegebogen roep-ik en-voorts-beletten-jullie; 24
 // ..
 ik-rek-uit de-hand-mijner:
 \ !
 en-geen zoekenden.
 //
 en-voorts-laten-jullie-varen de-al-afheid-van-de-raadverschaffing-mijner; 25
 / ..
 en-aan-het-terecht-gebracht-worden-door-mij:
 \ !
 geen behoefte-hebben-jullie.
 fz \
 ook-ik bij-overmachtiging-van-jullie ben-ik-aan't-lachen; 26
 / ..
 ik-ben-aan't-nabauwen:
 \ !
 bij-het-komen-van de-vrees-van-jullie.
 /// \\ ..
 bij-het-komen als-een-ramp⁹ van-de-vrees-van-jullie: 27
 fz \ !
 en-de-overmachtiging-van-jullie als-een-wegraping
 [in-aantocht-aan't-zijn-is;
 // / ..
 bij-het-komen op-jullie:
 // !
 van-beëngdheid en-van-doordrongenheid.
 \ fz \
 dan zijn-zij-aan't-roepen-mij en-niet ben-ik-me-aan't-toebuigen; 28
 / ..
 zijn-zij-aan't-vroeg-donker-zoeken-mij:
 \ !
 en-niet zijn-zij-aan't-vinden-mij.
 fz \
 op-de-drukplek-daarvan ja~beweigeren volkennis; 29
 // / ..
 en-het-ontzag-voor die-JHWH-van-Israël:
 \ !
 niet verkiezen-zij.
 //
 niet-hebben-zij-behoefte aan-de-raadverschaffing-mijner; 30
 / ..
 zij-smaden:
 !
 al-af~terecht-gebracht-worden-door-mij.

⁹ Hier staat het Hebreeuwse woord ShoAaH (Shoa), waarmee de Joden de moord op de de Europese Joden van 1940 – 1945 aanduiden.

fz \
 en-zij-zijn-aan't-eten vandaan-van-de-vrucht-van de-neemweg-hunner; 31
 \ !
 en-vandaan-van-de-raadverschaffingen-hunner zijn-zich-aan't-verzadigen.
 /// \ \
 ja het-zich-keren-van toegankelijken is-aan't-vermoorden-hen; 32
 < > \ !
 en-de-zorgeloosheid-van slaplendigen is-aan't-teloordoen-gaan-hen.
 \ < >
 en-de-horende tot-mij is-aan't-voortwonen~veilig; 33
 / . .
 en-welgedaan-is-hij-!:
 // !
 vandaan-van-de-vrees-voor het-kwaad.

~

fz \
 stichtkind-mijner ware't-dat-jij-aan't-aannemen-bent het-gezegde-mijner; 2.1
 / . .
 en-de-geboden-mijner:
 // !
 aan't-opbergen-bent bij-jou.
 \ \
 om-opmerkzaam-te-doen-zijn voor-wijsheid de-oren-jouwer; 2
 // / . .
 ben-jij-aan't-rekken het-hart-jouwer:
 !
 om-onderscheidingsvermogen.
 /// \ \
 ja ware't-dat om-onderscheidingsvermogen jij-aan't-roepen-bent; 3
 / . .
 om-onderscheidingsvermogen:
 // !
 jij-aan't-geven-bent de-stem-jouwer.
 //
 ware't-dat-jij-aan't-zoeken-bent-haar als-zilver; 4
 // !
 en-als-weggestoptes ben-jij-aan't-naspeuren-haar.
 . .
 dan: 5
 fz \
 ben-jij-aan't-onderscheiden het-ontzag-voor die-JHWH-van-Israël;
 < > \ !
 en-de-volkennis-van gods ben-jij-aan't-vinden.
 fz \
 ja~die-JHWH-van-Israël is-aan't-geven wijsheid; 6
 / . .
 vandaan-van-de-mond-zijner:

<p>bij-verdraaiingen kwaad. \ \ van-wie de-paden verkeerd(zijn); / .. en-afgezwekten:</p>	15
<p>! op-de-cirkelgangen-hunner. \ \ om-te-doen-eruit-slepen-jou vandaan-van-een-vrouwmenelijke vreemd; / .. vandaan-van-een-waargenomen(vrouw): // ! (die-)de-gezegden-harer vereffent.</p>	16
<p>fz \ zij-die-verlaat de-kuddeman-van de bonktijd-harer; <> \ ! en-wel-ook~de-zuivergang-van de-gods-harer vergeet-zij. /// \ \</p>	17
<p>ja neer-bukt naar-gestorvenheid het-huis-harer; / .. en-naar~neergezakten¹¹: ! de-cirkelwegen-harer. fz \</p>	18
<p>al-af-die-komt-bij-haar niet zijn-zij-aan't-terugkeren-!; / .. en-niet-zijn-zij-aan't-bereiken: // ! de-paden-van de-levenden.</p>	19
<p>.. ter-toebuiging-daaraan: fz \ ben-jij-aan't-gaan op-de-neemweg-van de-goeden; <> \ ! en-de-paden-van de-rechtvaardigen ben-jij-aan't-waar-houden. //</p>	20
<p>ja-recht-uiten zijn-aan't-bewonen-het-land; / .. en-volgaven: // ! zij-zijn-aan't-strakgehouden-woorden daarop.</p>	21
<p>fz \ en-schenders (zijn)vandaan-van-het-land aan't-afgescheiden-woorden; / .. en-verkostumeerden:</p>	22

¹¹ Aanvullen: in het graf of de oergroeve (onderwereld).

// !
 zijn-aan't-losgerukt-woorden vandaan-daarvan.
 ~
 fz \
 stichtkind-mijner de-uitleg-mijner ben-jij-niet~aan't-vergeten; 3.1
 / ..
 en-de-geboden-mijner:
 // !
 is-aan't-behoeden het-hart-jouwer.
 /// \ fz \
 ja uitgestrekt-zijnde de-dagen en-de-jaaranderingen-van het-leven; 2
 /... ..
 en-vrede:
 // !
 zijn-zij-aan't-toevoegen voor-jou.
 / ..
 goede-gunst en-trouw:
 / \
 zijn-niet-aan't-verlaten-jou* 3
 //
 knoop-vast-hen op-dekeelnek-jouwer;
 / ..
 schrijf-hen:
 // !
 op~het-bord-van het-hart-jouwer.
 <>
 en-vind~gratie en-onderwezenheid-goed; 4
 <> \ !
 in-de-wel-ogen-van gods en-van-roodling.
 ~
 \ fz
 weet-je-veilig bij~die-JHWH-van-Israël met-al-af~het-hart-jouwer; 5
 / ..
 en-op~het-onderscheidingsvermogen-jouwer:
 !
 ben-jij-niet-aan't-leunen.
 //
 bij-de-al-afheid-van~de-neemwegen-jouwer volkèn-hem; 6
 / ..
 en-hij:
 // !
 is-aan't-rechtuit-doen-zijn de-paden-jouwer.
 \ \
 niet-ben-jij-aan't-geschieden wijs in-de-wel-ogen-jouwer; 7

// / ..
 heb-ontzag enwel~voor-die-JHWH-van-Israël:
 \ !
 en-wijk vandaan-van-het-kwaad.
 fz \
 herstel is-aan't-geschieden voor-de-(navel-)streng-jouwer; 8
 / ..
 en-drenking:
 !
 voor-de-harde-botten-jouwer.
 \ fz
 geef-zwaarte enwel~die-JHWH-van-Israël vandaan-van-de-have-jouwer; 9
 / ..
 en-vandaan-van-het-eerste-van:
 !
 de-al-afheid-van~wat-toekomt-aan-jou.
 \ \
 en-aan't-vol-worden-zijn de-schuren-jouwer verzadigd; 10
 / ..
 en-wegvangst¹²:
 // !
 de-inboringen¹³-jouwer zijn-aan't-open-rijten.
 \ fz \
 het-onderricht-van die-JHWH-van-Israël, stichtkind-mijner, 11
 [ben-jij-niet~aan't-schofferen;
 / ..
 en-niet-ben-jij-je-aan't-prikken:
 !
 bij-het-terechtgebracht-worden-door-hem.
 < // \ \ \
 ja enwel die aan't-beminnen-is die-JHWH-van-Israël is-hij-aan't-terechtbrengen;¹²
 / ..
 en-zoals-een-omvamende:
 // !
 en-wel~een-stichtkind aan't-genadigen-is.
 \ fz \
 gelukgewenst een-roodling, vindt-hij wijsheid; 13
 / .
 een-roodling:
 // !
 is-hij-aan't-ja-knikken-bij onderscheidingsvermogen.
 < \ fz
 ja goed(is) de-reiswaar-daarvan vandaan-van(anders-dan)reiswaar-van~zilver; 14
 / ..
 en-vandaan-van(anders-dan)delvingsgoud:

¹² Wat opgevangen wordt bij het persen van (druiven-)bessen.

¹³ De iu steeb uitgeboorde kuipen.

	!		
	wat-zij-doet-(op)komen.		
\	fz	
kostbaar-is het vandaan-van(anders-dan)-wendepaalen;			15
	/	..	
en-de-al-afheid-van~het-welbehagelijke-van-jou:			
\	!		
is-niet aan't-voorgehouden-worden daaraan.			
\	fz	
gestrektheid-van dagen in-de-zuidenrechter-harer;			16
/	..		
in-de-noordenlinker-harer:			
\	!		
rijkdom en-zwaarte.			
//		
de-neemwegen-harer neem-wegen-van~klankmooiheid;			17
	\	!	
en-de-al-afheid-van~de-straten-harer vrede.			
\	fz	\
een-houtboom-van~leven (is)zij voor-wie-hard-vatten bij-haar;			18
//	!		
en-wie-vast-houdt-haar (is)een-gelukgewenste.			
~			
	..		
die-JHWH-van-Israël:			19
//		
met-wijsheid grondvest-hij-het-land;			
//	/	..	
vastzo-zettend de-hemelhelften:			
	!		
met-onderscheidingsvermogen.			
fz	\	
met-de-volkènnis-zijner (zijn-)vloeden-van-beroerte zich-aan't-splitsen;			20
/	..		
en-slijpseluchten:			
	!		
zij-zijn-aan't-druppelen-dauw.			
fz	\	
stichtkind-mijner niet~zijn-zij-aan't-zwenken vandaan-van-de-wel-ogen-jouwer;			21
//	/	..	
behoed welslagen:			
	!		
en-opzetvermogen.			
\	\	
zij-zijn-aan't-geschieden (tot)leven voor-de-lichaamziel-jouwer;			22
/	..		
en-gratie:			

	!		
	voor-de-keelnek-jouwer.		
///	\ \	
	dan ben-jij-aan't-gaan in-veiligheid de-neemwegen-jouwer;		23
/	..		
	en-het-voetebeen-jouwer:		
	\ !		
	niet doe-jij-blijven-steken.		
	//	
	ware't-dat-jij-aan't-liggen-bent niet-ben-jij-aan't-vrezen;		24
/	..		
	en-voorts-ben-jij-aan't-liggen:		
	// !		
	en-voorts-is-aangenaam-aan't-zijn de-slaap-jouwer.		
fz	\	
	niet-ben-jij-je-aan't-ontzien vandaan-van-een-vrees plotseling;		25
	// / ..		
	en-vandaan-van-de-ramp ¹⁴ -van schenders:		
	\ !		
	ja is-die-aan't-komen.		
fz	\	
	ja-die-JHWH-van-Israël is-aan't-geschieden ¹⁵ bij-de-slappe-lende ¹⁶ -jouwer;		26
	< > \ !		
	en-voorts-is-hij-aan't-waar-houden de-voetebenen-jouwer		
	[vandaan-van-overmeestering.		
	//	
	niet-ben-jij-aan't-beletten~goed vandaan-van-de-bezitters-zijner;		27
	\\ <> \ !		
	bij-het-geschieden voor-de-godsgreep-van de-hand-jouwer om't-te-maken.		
~	///	\ fz	
	niet-ben-jij-aan't-zeggen tot-de-metgezel-jouwer ga en-keer-terug		28
	//	..	
	[en-morgen ben-ik-aan't-geven:		
	\ !		
	en-het-is samen-met-jou.		

¹⁴ Hebreeuws: ShóWáA = Shoa, de Joodse aanduiding van wat meestal, maar eigenlijk onterecht, 'holocaust' wordt genoemd, de moord op de Europese Joden tussen 1938 en 1945. Holocaust is een Grieks woord uit de LXX, de oude Griekse vertaling van TeNaKh en het is de weergave van een Hebreeuws woord dat meestal met 'brandoffer' wordt vertaald, nl. NgoLáH, maar dat eigenlijk 'opgazing' of beter 'opgaander' wordt vertaald. De moord op de Europese Joden is geen NgoLáH, laat staan een holocaust.

¹⁵ In de hebreeuwse tekst staan hier de volgende medeklinkers achter elkaar: J H W H J H J H. Het laat zien hoe nauw de naam en het werkwoord HáJáH, dat het beste met 'geschieden' kan worden vertaald, samenhangen.

¹⁶ In vrijwel alle vertalingen wordt dit Hebreeuwse woord hier (en in enkele andere teksten) met 'hoop' vertaald, terwijl dat zelfde woord ook met 'dwaasheid' wordt vertaald. Datzelfde geldt voor de vrouwelijke vorm ervan. Bovendien wordt een gelijkkluidend woord ook nog met 'lende' vertaald. De laatste betekenis staat aan de basis. Het gaat daarbij om het weke deel van de lendestreek: dus de slappe lende. Daarop is wat wij de overdrachtelijke betekenis noemen gebouwd, dus 'slaplendigheid'. De betekenis 'hoop' is overal arbitrair en wordt gekozen i.v.m. de context. Bij de meerderheid van de tekst volgende moderne vertalers de oude LXX. Hier niet, want hier heeft die LXX waarschijnlijk een ander Hebreeuws woord gelezen als zij vertaalt: op al uw wegen.

- niet-ben-jij-aan't-bewerken over~de-metgezel-jouwer kwaad; 29
 <> \ !
 en-hij-hij-is-aan't-zitten tot-veiligheid samen-met-jou.
- niet-aan't-twisten(ben)-jij genoot-mèt-een-roodling gratisweg; 30
 <> \ !
 ware't-dat~niet hij-klaar-maakt-voor-jou kwaad.
- niet-aan't-ijveren(ben)-jij bij-een-manmenselijke-van geweld; 31
 fz \ !
 en-niet-aan't-kiezen(ben)-jij:
 !
 op-al-af~de-neemwegen-zijner.
- /// \ \ 32
 ja aan't-doen-gruwen die-JHWH-van-Israël (is) die-afzwenkt;
 // !
 en-samen-met~rechtuiten het-overleg-zijner.
- \ fz \
 de-vloek-van die-JHWH-van-Israël in-het-huis-van een-schender;
 <> \ !
 en-het-oord-van rechtvaardigen is-hij-aan't-inzegenen.
- // 34
 ware't-voor-bruten hij-hij-brutaliseert;
 / ..
 en-aan-zich-buigenden:
 !
 is-hij-aan't-geven~gratie.
- fz \ 35
 zwaarte (zijn)wijzen ten-eigendom-aan't-krijgen;
 / ..
 en-slaplendingen:
 // !
 heffend kleinering.
- ~
 \ fz \ 4.1
 hoort stichtkinderen het-onderricht-van een-omvamende;
 / ..
 en-weest-opmerkzaam:
 // !
 voor-volkennis-van onderscheidingsvermogen.
- /// \ <> \ 2
 ja aanneembaars (dat)goed(is) geef-ik aan-jullie;
 / ..
 de-uitleg-mijner:
 !
 niet-aan't-verlaten(zijn)-jullie.

fz \
 ja~(als)een-stichtkind geschied-ik voor-de-omvamende-mijner; 3
 // / ..
 zacht en-verenigd:
 // !
 voor-de-vertegenwending-van de-moederende-mijner.
 ..
 en-voorts-legt-hij-uit-aan-mij: 4
 // ..
 en-voorts-zegt-hij aan-mij:
 //
 aan't-vast-houden-de-inbrengen-mijner(is) het-hart-jouwer;
 <> \ !
 houd-waar de-geboden-mijner en-leef.
 \ fz \
 verwerf wijsheid verwerf onderscheidingsvermogen; 5
 // ..
 niet-aan't-vergeten(ben)-jij en-niet-aan't-rekken-je:
 !
 vandaan-van-de-zeggingen-van~de-mond-mijner.
 //
 niet-aan't-verlaten-ben-jij en-zij-is-aan't-waar-houden-jou; 6
 // !
 bemin en-zij-is-aan't-behoeden-jou.
 \ fz //
 eerste(is) wijsheid verwerf wijsheid; 7
 / ..
 en-bij-de-al-afheid-van~de-verworvenheid-jouwer:
 \ !
 verwerf onderscheidingsvermogen.
 //
 zet-omhoog-haar en-zij-is-aan't-verheven-doen-zijn-jou; 8
 / ..
 zij-is-zwaar-doen-zijn-jou:
 \ !
 ja jij-bent-je-aan't-heen-slaan-om-haar.
 // fz
 zij-is-aan't-geven voor-het-eerstdeel-jouwer een-boord-van~gratie; 9
 <> \ !
 een-krans-van pronk is-zij-aan't-overleveren-jou.
 \ fz \
 hoor stichtkind-mijner en-neem-aan de-zeggingen-mijner; 10
 // / ..
 en-zij-zijn-veel-aan't-doen-zijn voor-jou:
 \ !
 de-jaaranderingen-van leven.
 \ fz
 op-de-neem-weg-van wijsheid leg-ik('t)uit-jou; 11

	/	..	
	en-de-weg-nemen-doe-ik-jou:	!	
	op-cirkelingen-rechtuit.		
fz	\	
bij-het-gaan-van-jou is-niet~beëngd-aan't-words de-schrede-jouwer;			12
	/	..	
	en-ware't-dat-jij-aan't-snel-lopen-bent:	!	
	niet ben-jij-aan't-struikelen.		
	\	
vat-hard bij-het-onderricht niet~ben-jij-aan't-inzakken;			13
	/	..	
	hoed-haar:	//	!
	ja-zij(is) het-leven-jouwer.	\	fz
	op-het-pad-van schenders niet~ben-jij-aan't-komen;	
	en-niet-ben-jij-op-het-doel-af-aan't-gaan:	/	..
	op-de-neemweg-van kwaden.	\	!
	laat-varen-hen niet-ben-jij-aan't-oversteken~daarop;	//
	stap-mis vandaan-van-daarop en-steek-over.	<>	\
<	ja niet zijn-zij-aan't-slapen ware't-dat-niet zij-aan't-kwaad-doen-zijn;	\
	en-weg-geropt-wordt de-slaap-hunner:	//	..
	ware't-dat-niet zij-aan't-doen-struikelen-zijn.	\	!
\	ja zij-verbroden ¹⁷ brood-van een-schender;	fz
	en-de-wijn-van gewelddadigen zijn-zij-aan't-drinken.	<>	\
	en-het-pad-van rechtvaardigen (is)als-een-licht dat-straalt;	\	fz
	voortgaande en-lichtend:	\	..

¹⁷ In deze vervoegingsvorm (de zogenaamde qal-vorm) heeft dit werkwoord 3 keer de betekenis van 'strijden', maar toch ligt aan de basis wat wij 'brood' noemen. En dat blijkt in de meeste teksten. In de reflexieve of passieve (medium in het Grieks) vervoegingsvorm (de zogenaamde Niphálvervoeging) heeft dit werkwoord altijd de betekenis van strijden. Maar deze weergave doet geen recht aan de grammaticale vorm van deze vervoeging. Die is gekenmerkt door wat wij in het Nederlands aanbrengen met 'zich'. Elke strijd is brood-strijd, maar bovendien klinkt ook in het Nederlandse woord veeleer de vorm door dan de inhoud (koren) en die vorm is het resultaat van kneden-mengen-doorkneden-en-vormen: wringende handen; een handgemeen. Het Nederlandse 'broddelen' is met dit 'brood maken' verwant. De vertaling 'strijden' is te specifiek voor het Hebreeuwse werkwoord. Daar gaat het om dit handgemeen, om 'verbroden' dus, 'Verbroden' is dus allereerst 'met brood omgaan', tot-brood-maken, maar wordt dan ook '(met elkaar) in 't brood geraken' of 'om brood vechten'.

- // !
 tot-het-vastzo-woorden-van de-dag.
 \ fz
 de-neemweg-van de-schenders (is)als-het-donker; 19
 // ..
 niet volkènnen-zij:
 // !
 bij-wat zij-aan't-struikelen-zijn.
- ~
- fz \
 stichtkind-mijner voor-de-inbrengen-mijner wees-opmerkzaam-toch; 20
 / ..
 om-de-gezegden-mijner:
 !
 rek-het-oor-jouwer.
 ||
 niet-zijn-zij-aan't-zwenken vandaan-van-de-wel-ogen-jouwer; 21
 / ..
 houd-waar-hen:
 \ !
 in-het-midden-van het-hart-jouwer.
 \ fz
 ja-levens (zijn)zij voor-wie-vinden-hen; 22
 // !
 en-voor-al-af-het-vlees-zijner een-hersteller.
 fz \
 vandaan-van-al-af-het-waar-te-houdene behoed het-hart-jouwer; 23
 ..
 ja-vandaan-van-hen:
 // !
 de-uittrekgangen-van de-levenden.
 \ fz \
 doe-wijken vandaan-van-jou de-verkeerdheden-van de-mond; 24
 //
 en-het-zwenken-van het-lippenpaar:
 // !
 doe-verre-zijn vandaan-van-jou.
 fz \
 de-wel-ogen-jouwer(zijn) terechtbrengend aan't-kijken; 25
 / ..
 en-de-wimpers-jouwer:
 // !
 zijn-recht-uit-aan't-zijn voor-gelegd-aan-jou.
 fz \
 even de-cirkeling-van de-voetebenen-jouwer; 26
 // !
 en-al-af-de-neemwegen-jouwer zijn-vastzo-aan't-zijn.

// //
 niet-ben-jij-aan't-rekken~rechterzuidwaarts en-linkernoordwaarts; 27
 <> \
 doe-wijken de-voetebenen-jouwer vandaan-van-het-kwaad.
 fz \
 stichtkinderen-mijner voor-de-wijsheid-mijner wees-opmerkzaam-toch; 5.1
 / ..
 voor-het-onderscheidingsvermogen-mijner:
 !
 rek~het-oor-jouwer.
 //
 om-waar-te-houden opzetplannen; 2
 / ..
 en-volkennis:
 // !
 zijn-het-lippenpaar-jouwer aan't-behoeden.
 /// \ fz \
 ja honing zijn-aan't-druppen het-lippenpaar-van een-vreemdelinge; 3
 <> \ !
 en-effenglad vandaan-van(anders-dan)olie de-inwijder-harer¹⁸.
 fz \
 en-het-latere-van-haar is-bitter als-absint; 4
 / ..
 is-scherp:
 \ !
 als-een-zwaard-met een-mondenpaar.
 fz \
 de-voetebenen-harer afdalenden naar-gestorvenheid; 5
 / ..
 de-oergroeve:
 // !
 de-schreden-harer zijn-aan't-vast-houden(die).
 \ fz
 het-pad-van de-levenden afwendend-dat~jij-aan't-evenen-bent(dat); 6
 // / ..
 schudden de-cirkelgangen-harer:
 \ !
 niet-ben-jij-z'aan't-volkennen.
 ~
 \ fz
 en-welnu stichtkinderen hoort-naar-mij; 7
 / ..
 en-niet-zijn-jullie-aan't-wijken:

¹⁸ Meestal wordt dit Hebreeuwse woord vertaald met 'gehemelte', maar het is afgeleid van een wewrkwoord, waarvan ook het woord CháNoeKháH is afgeleid en dat 'inwijden' betekent; het is een treffende aanduiding van dit deel van onze keelmond.

/ ..
 en-vlietends
 // !
 vandaan-het-midden-van de-bron-jouwer.
 \ \
 aan't-zich-verstrooien-zijn de-oog-wellen-jouwer straatbuitenwaarts; 16
 / ..
 in-de-wijdten:
 !
 zijtakken-van~wateren.
 //
 aan't-geschieden-zij-voor-jou afgezonderd-voor-jou; 17
 <> \ !
 en-geen voor-vreemden samen-met-jou.

SEDER

//
 aan't-geschieden-de-spreng-jouwer ingezegend; 18
 / ..
 en-verheug-je:
 // !
 vandaan-van(vanwege)-de-vrouwmenselijke-van de-bonktijd-jouwer.
 // ..
 een-hinde-van minne:
 / \
 en-een-steenbokje-van~gratie* 19
 fz \ ...
 de-uiers-harer zijn-aan't-benatten-jou in-al-af~tij;
 ..
 in-de-minne-harer:
 // !
 ben-jij-aan't-dwalen steevast.
 /// \ \
 en-voor-wat? ben-jij-aan't-dwalen stichtzoon-mijner bij-een-vreemde; 20
 / ..
 en-ben-jij-omslaan:
 \ !
 de-dijenschoot-van een-waargenomene.
 <> \\ \ fz
 ja terechtgebracht-voor de-wel-ogen-van die-JHWH-van-Israël 21

 [(zijn)de-neemwegen-van een-manmenselijke;
 // !
 en-al-af~de-cirkelgangen-zijner verevent-hij.
 ..
 en-de-ontwrichtingen-zijner: 22

//
 aan't-overmeesteren-zijn-zij enwel~de-schender;
 // ..
 en-met-de-snoeren-van de-verwaardig-zijner:
 !
 is-hij-aan't-vastgehouden-worden.
 ..
 hij: 23
 fz \
 hij-is-aan't-sterven bij-geen onderricht;
 <> \ !
 en-in-de-veelheid-van de-zotheid-zijner is-hij-aan't-dwalen.
 ~
 fz \
 stichtzoon-mijner ware't-dat~jij-borg-staat voor-de-metgezel-jouwer; 6.1
 <> \ !
 jij-stoot-toe voor-een-vreemde de-handzool-jouwer.
 //
 jij-komt-in-de-val met-de-gezegdne-van-de-mond-jouwer; 2
 / ..
 overmeesterd-word-jij:
 !
 met-de-gezegden-van-de-mond-jouwer.
 \\ // /// || ..
 maak dit dan-wel stichtzoon-mijner en-sleep-je-eruit: 3
 ~ ///
 ja jij-komt in-de-handzool-van-een-metgezel-jouwer;
 // ..
 ga en-laait-je-zakken:
 // !
 en-beheister de-metgezel-jouwer.
 \ \
 niet-ben-jij-aan't-geven slaap aan-de-welogen-jouwer; 4
 / ..
 en-sluimering:
 !
 aan-de-wimpers-jouwer.
 fz \
 sleep-je-eruit als-een-gazel vandaan-van-een-hand; 5
 / ..
 en-een-tsirper:
 // !
 vandaan-van-de-hand-van een-val-zetter.
 ~

ga~tot~de-mier, trage;	6
<pre> // <> \ ! zie de-bij²¹ en-word-wijs. <> // .. </pre>	
voor-wie (er)geenszins(is) een-magistraat:	7
<pre> // ! een-beambte en-een-vore-steller. \ \ </pre>	
zij-is-aan't-vastzo-stellen bij-het-knotten het-brood-harer;	8
<pre> // .. zij-reserveert bij-het-knotten: ! de-etenswaar-harer. <> // </pre>	
tot-wanneer? trage ben-jij-aan't-liggen;	9
<pre> .. wanneer?: // ! ben-jij-aan't-opstaan vandaan-van-de-slaap-jouwer. \ fz \ </pre>	
weinig slaperijen weinig sluimeringen;	10
<pre> § <> \ ! weinig om-elkaar-heen-slaan-van handen om-te-liggen. // </pre>	
en-komt-als-een-heengaande jouw-derven;	11
<pre> / .. en-jouw-tekort: \ ! als-een-manmenselijke die-zich-verschut. </pre>	
~	
<pre> \ fz \ een-roodling zonder-nut een-manmenselijke-van streverij; </pre>	12
<pre> .. een-gaande: // ! (met)verkeerdheid-van mond. \ fz \ </pre>	
een-samenknijpende met-de-wel-ogen-zijner een-verwoordende	13
<pre> / .. een-uitleggende: </pre>	
	[met-de-voete-benen-zijner;

21 Het Hebreeuwse woord is DeBhóWRáH = inbrenger, Het is afgeleid van hetzelfde stamwoord als het woord DáBháR, dat in deze vertaling met 'inbrengr' vertaald wordt. Hier kiezen we voor het Nederlandse 'bij' om de parallellie met het woord 'mier' te laten horen. Het Hebreeuwse woord voor 'mier' komt maat twee keer voor; het is afgeleid van een stamwoord dat verder niet voorkomt en waarvan de betekenis onbekend is.

!
 met-de-vingers-zijner.
 / ..
 verdraaidheden in-het-hart-zijner: 14
 \ \
 een-bewerker-van kwaad in-al-af~tij;
 // !
 oordelen is-hij-aan't-afzenden.
 ..
 om~vastzo: 15
 fz \
 plotseling is-aan't-komen de-overmachtiging-van-hem;
 // ..
 plotsklaps is-hij-aan't-gebroken-woorden:
 \ !
 en-geen herstel.
 ~
 fz \
 deze~zes beweigert die-JHWH-van-Israël; 16
 ..
 en-zeven:
 // !
 gruwelen-van de-lichaamziel-zijner.
 \ fz \
 wel-ogen verheven een-tong leugenachtig; 17
 / ..
 en-handen:
 // !
 uitstortend het-roods-van~een-straffeloze.
 ..
 een-hart: 18
 fz \
 bewerkend berekeningen-van streverij;
 // / ..
 voetebenen zich-beijlend:
 // !
 om-te-snellen ten-kwade.
 \ fz \
 een-blazer-van liegerijen een-nogmaligsteller-van leugen; 19
 // / ..
 en-een-zender-van oordelen:
 /// !
 onderscheidend broeder-verwanten.
 ~

\ fz \
 hoed stichtzoon-mijner de-geboden-van de-omvamende-jouwer; 20
 / ..
 en-niet-aan't-weggooien(ben)-jij:
 // !
 de-uitlegging-van de-moederende-jouwer.
 \ \
 knoop-ze op~het-hart-jouwer steevast; 21
 ..
 doe-ze-om:
 !
 op~de-keelnek-jouwer.
 \\ | \ ..
 bij-het-op-jezelf-gaan-van-jou is-het-aan't-leiden enwel-jou: 22
 fz \
 bij-het-neerliggen-van-jou is-het-aan't-waar-houden over-jou;
 ..
 en-word-jij-waak-warm:
 \ !
 dat is-aan't-overwegen-met-jou.
 /// \ fz \
 ja een-lamp (is) een-gebod en-uitleg(is) licht; 23
 // / ..
 en-neemweg-van de-levenden:
 // !
 (zijn) terechtbrengingen-van het-onderricht.
 fz \
 om-te-waarhouden-jou vandaan-van-de-vrouwmenselijke kwaad; 24
 / ..
 vandaan-van-het-effen-doen:
 // !
 van-de-tong-van een-waargenomene²².
 \ fz
 niet-aan't-begeren(ben)-jij de-mooiheid-van-haar met-het-hart-jouwer; 25
 ..
 en-niet-is-zij-aan't-nemen-jou:
 !
 in-de-wimpers-harer.
 /// // ..
 ja om-een-vrouwmenselijke een-hoer: 26
 / \
 tot-een-ring-van brood*
 <>
 en-de-vrouwmenselijke-van een-manmenselijke;
 <> \ !
 een-lichaamziel kostelijk is-zij-te-kooi-aan't-brengen.

²² Iemand die waargenomen wordt, is opvallend zoals een vreemdeling dat is.

/// § fz
 ?is-aan't-beuren een-menselijke vuur in-de-dijenschoot-zijner; 27
 . .
 en-de-kostuums-zijner:
 \ !
 niet zijn-zij-aan't-vervlammen.
 \ fz
 of?-is-aan't-gaan een-menselijke op-kolen; 28
 . .
 en-de-voete-benen-zijner:
 \ !
 zijn-niet aan't-verschroeien.
 . .
 vastzo: 29
 fz \
 hij-die-inkomt naar-de-vrouwmenselijke-van de-metgezel-zijner;
 // . .
 niet is-aan't-straffeloos-zijn:
 // !
 al-af~die-aantast in-haar.
 \ fz
 niet-is-men-aan't-minachting-hebben voor-een-steler ja hij-is-aan't-stelen; 30
 //
 om-vol-te-doen-zijn de-lichaamziel-zijner:
 \ !
 ja hij-is-aan't-hongeren.
 fz \
 en-is-hij-aan't-gevonden-worden hij-is-aan't-ervredigen zevenmaal; 31
 <> \ !
 enwel-al-af-de-welstand-van het-huis-zijner is-hij-aan't-geven.
 \ \
 die-echtbreekt met-een-vrouwmenselijke heeft-tekort-aan-hart; 32
 // / . .
 een-verderver-van de-lichaamziel-zijner:
 \ !
 (is)hij (die)aan't-maken-is-dat.
 //
 aantasting-en-kleinerig is-hij-aan't-vinden; 33
 / . .
 en-de-hoon-voor-hem:
 \ !
 is-niet aan't-gewist-worden.
 //
 ja-ijver(is) de-hitte-van-een-manbaas; 34
 . .
 en-geen~medelijden-aan't-hebben-is-hij:
 \ !
 op-de-dag-van wraak.

fz \ niet-hoog-heen-aan't-dragen-is-hij de-vertegenwending-van 35
 [al-af-betegeningsgave;]

/ . . en-niet-behoefte-aan't-hebben-is-hij:
 \ ! ja (al)ben-jij-veel-aan't-maken~een-geschenk.

~

fz \ stichtkind-mijner houd-waar de-zeggingen-mijner; 7.1
 / . . en-de-geboden-mijner:
 // ! ben-jij-aan't-opbergen bij-jou.
 \ \ houd-waar de-geboden-mijner en-leef; 2
 / . . en-de-uitleg-mijner:
 \ ! als-de-pupil-van de-welogen-jouwer.
 // knoop-hen om-de-vingers-jouwer; 3
 / . . schrijf-hen:
 // ! op~het-bord-van het-hart-jouwer.

\ fz \ zeg aan-de-wijsheid zusterverwant-mijner jij; 4
 / . . en-volbekende:
 // ! tot-het-onderscheidingsvermogen ben-jij-aan't-roepen.

fz \ om-te-waarhouden-jezelf vandaan-van-een-vrouwmenselijke (die)vreemd(is); 5
 / . . vandaan-van-een-waargenomene:
 // ! het-gezegde-door-haar doet-zij-vereffenen.

fz \ ja bij-het-venster-van het-huis-mijner; 6
 <> \ ! tot-bij de-tralie-mijner signaleer-ik.
 /// . . en-voorts-zie-ik bij-toegankelijkken: 7
 /// . . ik-ben-aan't-onderscheiden bij-de-stichtkinderen:

\ !
 een-bonker die-tekort-heeft-aan-hart.
 \ fz \
 overstekend op-een-beenweg ter-zijde-van de-hoekwende-harer; 8
 <> \ !
 en-op-de-neemweg-naar het-huis-harer is-hij-aan't-schrijden.
 //
 in-de-bries-in-de-avond-van een-dag; 9
 // / ..
 in-de-pupil-van nacht:
 !
 en-donker.
 \ <>
 en-kijk-hier een-vrouwmenselijke om-te-treffen-hem; 10
 // / ..
 uitzetdracht-van een-hoer:
 // !
 en-behoedzaam-van hart.
 \
 een-in-beroering-brengster (is)zij en-kregelig-makend; 11
 / ..
 in-het-huis-harer:
 // !
 zijn-niet-aan't-voortwonen de-voete-benen-harer.
 /// ..
 een-voetstamp op-het-straatbuiten: 12
 //
 een-voetstamp op-de-wijdten;
 <> \ !
 en-terzijde-van al-af-wendepunt is-zij-aan't-loeren.
 \ <>
 en-voorts-is-zij-hard-aanvatten op-hem en-aan't-kussen-hem; 13
 // / ..
 sterk-doet-zij-zijn de-vertegenwending-harer:
 // !
 en-voorts-zegt-zij aan-hem.
 \ \
 slachtgaven-van vervredigingen over-mij; 14
 / ..
 vandaag:
 // !
 vervredig-ik de-toezeggingen-mijner.
 <> \
 om-vastzo trek-ik-uit om-te-treffen-jou; 15
 \
 om-in-het-vroegdonker-uit-te-kiezen de-vertegenwending-jouwer:
 !
 en-voorts-vind-ik-jou.

fz \
 met-tapijten bewaad-ik de-divan-mijner; 16
 / ..
 stikwerken:
 // !
 fijndraad-van MieTseRáJieM.
 //
 ik-bezwaai de-ligplek-mijner; 17
 // / ..
 met-mirre en-aloëhout:
 !
 en-kaneel.
 /// \ fz
 aan-de-gang aan't-benatten-wij de-lievigheden tot-de-ochtend; 18
 / ..
 aan't-genieten-zijn-wij-toch:
 !
 met-minnarijen.
 /// \ \
 ja geenszins(is) de-manmenselijke in-het-huis-zijner; 19
 / ..
 hij-gaat:
 \ !
 op-de-neemweg vandaan-van-ver.
 fz \
 een-inengsel-van het-zilver neemt-hij in-de-hand-zijner; 20
 // / ..
 op-een-dag die-verhuld-is:
 // !
 is-hij-aan't-komen naar-het-huis-zijner.
 fz \
 zij-doet-rekken-hem met-de-veelheid-van aannemelijkheid; 21
 // / ..
 met-de-vereffening-van de-lippen-harer:
 !
 is-zij-aan't-kraken-hem.
 // ..
 gaande laat-achter-haar: 22
 / \
 plotseling*
 fz \
 als-een-os naar-de-vilbank is-hij-aan't-komen;
 / ..
 en-als-rinkelkop:
 // !
 naar-het-onderricht-van een-zot.
 /// § |' ..
 tot aan't-stukwrijven-is een-pijl het-(lever-)gezwaarte-zijner: 23

als-[\]een-zich-ijlende tsjirper naar-[\]een-klapnet;
 en-niet-[/]volkènt-hij:
 ja-uit-op-^{//}de-lichaamziel-zijner (is)dat. [!]

~

[\] fz
 en-nu stichtkinderen hoort-naar-mij; 24
 en-weest-opmerkzaam:

op-de-zeggingen-van-de-mond-mijner. [!]
 niet-aan't-misstappen naar-de-neemwegen-harer het-hart-jouwer; 25
 niet-aan't-tuimelen-jij:

op-de-straten-harer.
 ja-vele aangepakten doet-zij-vallen; 26
 en-hardbottigen:

al-af-vermoorden-van-haar. [!]
 neemwegen-naar de-oergroeve (is)het-huis-harer; 27
 afdalend:
 naar-de-kamerbinnens-van-gestorvenheid. [!]

~

is-niet?-de-wijsheid aan't-roepen; 8.1
 en-onderscheidingsvermogen:
 aan't-geven de-stem-harer. [!]

op-het-eerstdeel-van-verhevenheden op-de-neemweg; 2
 bij-het-huis-van de-straten plaatst-zij-zich. [!]

voor-de-hand-van-poorten voor-de-mond-van-^{//}een-trefplaats; 3

<p><> \ ! de-inkomst-van de -openingen is-zij-aan't-jubelschreien.</p>	
<p>\ \ naar-jullie menselijken ben-ik-aan't-roepen;</p>	4
<p>/ .. en-de-stem-mijner: // ! naar~de-stichtkinderen-van roodling.</p>	
<p>\ \ onderscheidt toegankelijken slimmigheid;</p>	5
<p>/ .. en-slaplendigen: // ! onderscheidt een-hart.</p>	
<p>fz \ hoort ja-vóórleggers ben-ik-aan't-inbrengen;</p>	6
<p>// / .. en-vandaan-van-de-opening-van de-lippen-mijner: ! rechtuitheden.</p>	
<p>fz \ ja-trouw is-aan't-mompelen het-gehemelte-mijner;</p>	7
<p><> \ ! en-een-gruwel-voor de-lippen-mijner (is)schending.</p>	
<p>// In-gerechtigheid al-af-de-zeggingen-van~de-mond-mijner;</p>	8
<p>/ .. geenszins in-hen: // ! gewrongens en-verkeerds.</p>	
<p>\ fz al-af-zij(zijn) terechtbrengend voor-wie-onderscheiden-kan;</p>	9
<p>/ .. en-rechtuit: // ! voorde-vinders-van volkennis.</p>	
<p>// neemt-aan~het-onderricht-mijner en-niet~zilver;</p>	10
<p>/ .. en-volkennis: // ! vandaan-van(anders-dan)-een-inscherping-van uitgekozen²³.</p>	
<p>\ fz ja-goed(is) wijsheid vandaan-van(anders-dan)-wendparels;</p>	11
<p>/ .. en-al-af~de-welgevalligheden:</p>	

²³ De meeste vertalingen vullen aan 'goud'.

[en-vandaan-van(anders-dan)-gedegen(goud);
 / ..
 en-het-aan-komen-van-mij: // !
 vandaan-van(anders-dan)-zilver uitgekozen.
 // ..
 op-een-pad-van gerechtigheid ben-ik-aan't-doen-gaan; 20
 / ..
 midden-op: // !
 straten-van stelgregeling.
 <> // ..
 om-in-eigendom-te-geven aan-die-beninnen-mij wat-er-is; 21
 \ !
 en-de-voorraden-hunner ben-ik-vol-aan't-maken.
 ~
 ..
 die-JHWH-van-Israël: 22
 fz \ ..
 hij-verwerft-mij de-eersteling-van de-neemweg-zijner;
 <> \ !
 oostenvroeg vandaan-vande-werken-zijner vandaan-van-dan.
 fz // ..
 vandaan-van-wereldlang ben-ik-gevlochten vandaan-van-het-eerstdeel: 23
 !
 van-daan-van-het-het-oosten-vroege-van~het-land.
 \\ ..
 bij-geen-geen-poelen-van-beroerte ben-ik-gebaard; 24
 // ..
 bij-geen oogwellen:
 !
 bezwaard-van-wateren.
 \ \ ..
 bij-het-nog-vers-zijn-dat bergen neer-plonzen; 25
 <> \ !
 voor-het-vertegenwendigen-van heuvels ben-ik-gebaard.
 \ fz \ ..
 nog-niet maakt-hij land en-sstraatbuitens; 26
 ..
 en-een-eerstdeel-van:
 // !
 de-stofjes-van de-afdrachtbodem.
 \ fz \ ..
 bij-het-vastzo-maken-door-hem van-de-helftenhemel daar ik; 27
 // ..
 bij-het-ingriffen-door-hem van-afgecirkelds:

// !
 op~de-vertegenwending-van een-poel-van-beroerte.
 \ \
 bij-het-stevig-maken-door-hem van-pulverluchten vandaan-van-boven; 28
 ..
 bij-het-sterk-doen-zijn:
 // !
 van-de-oogwellen-van de-poel-van-beroerte.
 /// / ..
 bij-het-stellen-door-hem aan-de-zee de-ingrifpalen-zijner: 29
 fz \
 en-de-wateren zijn-niet aan't-oversteken-het-de-mondspraak-zijner;
 / ..
 bij-het-ingriffen-door-hem:
 \ !
 van-de-grondvesten-van het-land.
 // ..
 en-voorts-geschied-ik ter-zijde-van-hem: 30
 / \
 (als)vertrouweling*
 \ fz ///
 en-voorts-geschied-ik (tot)verrukkingen dag (bij)dag;
 <> \ !
 lachend²⁵ voor-de-vertegenwending-zijner in-al-af~tij.
 fz \
 lachend op-de-afdrachtbodem-van het-land-zijner; 31
 / ..
 en-de-verrukkingen-mijner:
 // !
 samen-met~de-stichtkinderen-van roodling.
 ~
 \ fz
 en-welnu stichtkinderen hoort-naar-mij; 32
 / ..
 gelukgewenst:
 // !
 de-neemwegen-mijner zijn-zij-waar-aan't-houden.
 <> //
 hoort het-onderricht en-weest-wijs: 33
 !
 en-niet-aan't-openrijten-(zijn)jullie.

²⁵ Het Hebreeuwse werkwoord SháChàQ (ook geschreven als TsáChàQ – en zo horen we het in de naam JietsÇháQ) betekent ‘lachen’. Maar ‘lachen’ is in de oude culturen niet in de eerste plaats gedrag dat geluid maakt, maar vooral bewegend gedrag en daarom wordt het ook wel met ‘spelen’ vertaald. Maar de moderne inhoud van dat begrip past niet op het Hebreeuwse werkwoord. Het Hebreeuws kent overigens ook een werkwoord ‘schaterlachen’.

gelukgewenst~de-roodling die~hoort naar~mij* 34
 om~bedacht~te~zijn op~de~bungeldeuren~mijner dag bij~dag;
 om~waar~te~houden:
 de~posten~van de~openingen~mijner.
 ja die~vindt~mij (is)vindende leven; 35
 en~voorts~knikt~hij~bij genadiging:
 vandaan~van~die~JHWH~van~Israël.
 en~de~verwaarder~van~mij is~gewelddadig de~lichaamziel~mijner; 36
 al~af~die~beweigeren~mij:
 beminnen gestorvenheid.
 ~
 alwijsheid sticht het~huis~harer; 9.1
 uit~houwt~zij de~staanders~harer zeven.
 af~slacht~zij de~afslacht~harer zij~mengt de~wijn~harer; 2
 dusdanig:
 rangschikt~zij de~tafel~harer.
 uit~zendt~zij de~bonksters~harer zij~roept; 3
 op~de~klemhoeken~van:
 de~verhevenheden~van de~trefburg.
 wie?~(is)een~toegankelijke hij~wijkt hierheen; 4
 die~tekort~heeft~aan~hart:
 zij~zegt aan~hem.
 aan~de~gang neemt~brood bij~het~brood~mijner; 5

/ ..
en-drinkt:

\ !
 bij-wijn (die)ik-meng.

\ \
verlaat de-toegankelijken en-leeft; 6

/ ..
en-gaat-naar-het-doel:

\ !
 op-de-neemweg-van het-onderscheidingsvermogen.

///
onderrichtend een-bruut, 7

\ \
 neemt-hij voor-hem kleinering;

<> !
 en-terechtbrengend een-schender de-blaam-zijner.

\ <>
niet-aan't-terecht-brengen-jij een-bruut 8

[afwendend-dat-hij-aan't-beweigeren-is-jou;

\ ..
 breng-terecht een-wijze:

\ !
 en-hij-is-aan't-beminnen-jou.

\ fz
geef aan-een-wijze en-hij-is-wijs-aan't-zijn-nogmaals; 9

// ..
 doe-volkennen een-rechtvaardige:

\ !
 en-hij-s-aan't-toevoegen aanneming.

~

\ fz
de-aanpak-van wijsheid (is)ontzag-voor die-JHWH-van-Israël; 10

<> !
 en-volkennis-van de-geheiligde(dingen) (is)onderscheidingsvermogen.

SEDER

<> \
ja-met-mij zijn-veel-aan't-zijn de-dagen-jouwer; 11

// ..
 en-toegevoegd-zijn-aan't-worden voor-jou:

\ !
 jaaranderingen-van leven.

ware't-dat-jij-wijs-bent ben-jij-wijs voor-jouzelf; 12

/ ..
 en-ben-jij-bruut:
 // !
 in-de-afzondering-jouwer ben-jij't-hoog-heen-aan't-dragen.
 \ fz
 een-vrouwmenselijke-van slaplendigheden (is)een-zich-roerende; 13
 / ..
 een-al-te-toegankelijke:
 // !
 en-zonder~volkènnen iets.
 fz \
 en-voorts-zit-zij voor-de-opening-van het-huis-harer; 14
 / ..
 op~een-troon:
 \ !
 op-de-verhevenheden-van de-trefburg.
 //
 om-te-roepen tot-overstekers-van~de-neemweg; 15
 / ..
 die-rechtuit-doen-zijn:
 !
 de-paden-hunner.
 fz \
 wie?~(is)toegankelijk hij-is-zich-aan't-doen-wijken herwaarts; 16
 // \ !
 en-hij-heeft-tekort~aan-hart²⁶ en-voorts-is-zij-aan't-zeggen tot-hem.
 //
 wateren-gestolen zijn-zoet-aan't-zijn; 17
 <> \ !
 en-brood-van verstokenen is-klank-mooi-aan't-zijn.
 fz \
 en-niet-volkènt-hij ja-schimmen (zijn)daar; 18
 <> \ !
 in-de-diepten-van de-oergroeve de-geroepenen-van-haar.
 ~
 ..
 toespelingen-van: 10.1
 / \
 SheLoMoH*
 ~
 \ fz
 een-stichtkind wijs is-aan't-verheugen~een-omvamende;

²⁶ Hebreeuws: LéBh is het Nederlandse 'leef'. Denk aan de Nederlandse uitdrukking 'heb het hart eens!'.

// / ..
 een-stichtkind slaplendig:
 // !
 in-kommer-is-aan't-zijn de-moederende-zijner.
 fz \
 niet-zijn-nut-aan't-hebben voorraden-door schending; 2
 ..
 en-gerechtigheid:
 // !
 sleept-weg vandaan-van-gestorvenheid.
 \ fz \
 niet-doet-hongeren die-JHWH-van-Israël een-lichaamziel rechtvaardig; 3
 <> \ !
 en-het-vervallene-aan schenders is-hij-een-duw-aan't-geven.
 \ //
 derven maakt²⁷ de-handzool-(die)bedrieglijk(is); 4
 <> \ !
 en-de-hand-van snellopenden is-rijk-aan't-maken.
 \ fz \
 wie-reserveert in-de-waak-warmte (is)een-stichtkind-van een-onderwezene; 5
 // / ..
 wie-zich-verdooft bij-de-knotting:
 \ !
 (is)een-stichtkind dat-te-schande-maakt.
 fz \
 Inzegeningen(zijn) voor-het-eerstdeel-van een-rechtvaardige; 6
 // / ..
 en-de-mond-van schenners:
 // !
 is-aan't-verhullen geweldenarij.
 \ fz \
 het-aanhaken-bij een-rechtvaardige(is) ter-inzegening; 7
 <> ..
 en-de-naam-van schenners:
 !
 is-aan't-verrotten.
 fz \
 een-wijze-van-hart is-aan't-aannemen de-geboden; 8
 // / ..
 en-een-zotte-van lippen:
 !
 is-aan't-omgekieperd-worden.
 \ fz \
 een-gaande in-volgaafheid is-aan't-gaan veilig; 9
 // / ..
 en-wie-verkeerd-doet-zijn de-neemwegen-zijner:

²⁷ In de zin van 'doet'.

!
 is-voIkènd-aan't-worden.
 \ fz \
 wie-samenknijpt het-wel-oog is-aan't-geven gekrenktheid; 10
 // / ..
 en-een-zotte-van lippen:
 !
 is-aan't-omgekieperd-worden.
 \ fz \
 een-spreng-van leven (is)de-mond-van een-rechtvaardige; 11
 // / ..
 en-de-mond-van schenners:
 // !
 is-aan't-verhullen geweldenaarj.
 fz \
 beweigering is-aan't-wekken veroordelingen; 12
 // / ..
 en-over al-af-de-afvalligheden:
 // !
 is-een verhulling-aan't-zijn minne.
 \ fz \
 op-de-lippen-van een-onderscheidende is-aan't-gevonden-worden wijsheid; 13
 / ..
 en-een-stamstaf:
 \ !
 (is)voor-de-rug-van een-die-tekort-heeft-aan-hart.
 //
 de-wijzen zijn-aan't-opbergen-voIkènnis; 14
 / // !
 en-de-mond-van-een-zotte is-ontsteltenis lijfna.
 \ fz \
 de-welstand-van een-rijke (is)een-trefburg (die)sterk)is; 15
 <> \ !
 de-ontsteltenis-van armen (is)het-derven-hunner.
 \ \
 het-werk-van een-rechtvaardige (is)ten-leven; 16
 <> \ !
 het-inkomen-van een-schender (is)ter-verwaardig.
 \ fz \
 het-pad ten-leven (is-van) wie-waarhoudt onderricht; 17
 <> \ !
 en-wie-verlaat terechtwijzing (is)een-tuimelende.
 \ fz \
 wie-verhult beweigering (is-van)lippen-leugenachtig; 18
 // / ..
 en-wie-doet-uittrekken roddel:
 !
 (is)slaplendig.

<> \ !
 en-de-gespannenheid-van schenners is-teloor-aan't-gaan.
 \ fz \
 sterkte(is) voor-de-volgave de-neemweg-van die-JHWH-van-Israël; 29
 / ..
 en-ontsteltenis:
 \ !
 voor-de-werkers-van streverij.
 \ \
 een-rechtvaardige voor-wereldlang zonder-dat-hij-zich-aan't-verzwikken-is; 30
 / ..
 en-schenders:
 \ !
 niet zijn-zij-aan't-voortbewonen-land.
 fz \
 de-mond-van-een-rechtvaardige is-aan't-doen-gedijen wijsheid; 31
 // / ..
 en-een-tong-van verdraaiingen:
 !
 is-aan't-afgescheiden-wordsen.
 \ fz \
 de-lippen-van een-rechtvaardige volkènnen-! genadiging; 32
 // / ..
 de-mond-van schenders:
 !
 verdraaiingen.
 \ fz \
 een-unster-van bedrog (is)de-gruwel-van die-JHWH-van-Israël; 11.1
 <> \ !
 en-een-steen-van vervrediging genadiging-van-hem.
 fz \
 komt-opborreling en-voorts-komt kleinering; 2
 // !
 en-samen-met-bescheidenen (is)wijsheid.
 \ \
 de-volgaafheid-van recht-uiten is-aan't-leiden-hen; 3
 <> \ !
 en-het-gerommel-van verkostumerenden overweldigt-hen.
 \ <> \
 niet-is-nut-aan't-hebben welstand op-de-dag-van overstéking; 4
 / ..
 en-gerechtigheid:
 /// !
 is-aan't-uit-slepen vandaan-van-gestorvenheid.
 \ fz \
 de-gerechtigheid-van volgaven is-rechtuit-aan't-doen-zijn 5
 [de-neemwegen-zijner;
 / ..
 en-in-zijn-schenden:

// !
 is-aan't-vallen een-schender.
 \ fz
 de-gerechtigheid-van rechtuiten is-eruit-aan't-slepen-hen; 6
 / ..
 en-in-vervallenheid:
 // !
 zijn-verkostumeerden aan't-overmeesterd-worden.
 /// \ fz \
 bij-het-sterven-van een-roodling (die)schendt is-aan't-teloor-gaan gespannenheid;7
 <> \ !
 en-de-verwachting-van strevenden gaat-teloor.
 Fz \
 een-rechtvaardige is-vandaan-van-beënging aan't-onttrokken-worden; 8
 <> \ !
 en-voorts-komt een-schender op-de-drukplek-zijner.
 ..
 met-de-mond: 9
 fz \
 is-een-roekeloze aan't-verderven de-metgezel-zijner;
 / ..
 en-met-volkennis:
 // !
 zijn-rechtvaardigen aan't-onttrokken-worden²⁸.
 \ fz \
 bij-het-goed-gaan-van rechtvaardigen is-aan't-schaterlachen een-trefburg; 10
 <> \ !
 en-bij-het-teloor-gaan-van schenders (is-er)jubelgeschrei.
 \ fz \
 met-de-inzegening-van rechtuiten is-verheven-aan't-worden een-trefburg; 11
 // / ..
 en-met-de-mond-van schenders:
 !
 is-die-gesloopt-aan't-worden.
 //
 wie-minachting-heeft-voor-de-metgezel-zijner (is)tekort-hebbend-aan~hart²⁹; 12
 <> \ !
 en-een-manmenselijke-van onderscheidingsvermogen is-aan't-zwijgen.
 \ fz
 wie-gaat eruitkramend (is)wie-ontmantelt~overleg; 13
 / ..
 en-wie-betrouwbaar-is-van-beluchting:
 // !
 (is)wie-verhult een-inbrengh.

28 of: aan't-uitgerust-worden. Het Hebreeuwse werkwoord CháLàTs dat hier staat, kan een homoniem zijn van het hetzelfde werkwoord dat in vs 8 staat.

29 Hebreeuws: LéBh is ons woord 'lef'.

- \ fz
 bij-geen snoervaardigheden is-aan't-vallen-een-genotenvolk; 14
 / ..
 en-bevrijding(is-er):
 \ !
 bij-een-veelheid-van raadverschaffing.
- <> \
 verpletterd~is-hij-aan't-verpletterd-worden ja~hij-borgt een-vreemde; 15
 <> \ !
 en-wie-beweigert aanstootgevers is-veilig.
- <> \
 een-vrouwmenselijke-van~gratie is-aan't-vasthouden zwaarte; 16
 / ..
 en-die-doen-afdeinzen:
 !
 zijn-aan't-vasthouden-rijkdom.
- \ fz \
 klaar-makend de-lichaamziel-zijner (is)de-menselijke-van goede-gunst; 17
 // / ..
 en-een-ontredderende-van het-vlees-zijner:
 !
 (is)een-wrede.
- ..
 een-schender: 18
 //
 (is)makend werken-van~leugen;
 // / ..
 en-een-te-kiem-legger-van gerechtigheid:
 \ !
 de-beloning(is) trouw.
 //
 vastzo(is)-gerechtigheid ten-leven; 19
 <> \ !
 en-wie-navolgt kwaad tot-gestorvenheid-van-hem.
- \ fz
 een-gruwel-van die-JHWH-van-Israël (is)een-verkeerde-van~hart; 20
 / ..
 en-begenadigd-van-hem:
 \ !
 (zijn)de-volgaven-van neemweg.
- \ fz \
 hand aan-hand is-niet-straffeloos-aan't-zijn een-kwade; 21
 <> \ !
 en-wie-te-kiem-legt gerechtigheid ontkomt.
- \ fz \
 een-neusring-van goud in-de-walgneus-van een-everzwijn; 22
 // / ..
 (is)een-vrouwmenselijke (die)mooi(is):

ja-schenner en-verwaarder. \ <> \	
wie-bemint onderricht (is)beminnend volkennis; <> \ !	12.1
en-wie-beweigert terechtwijzing is-vee-dom. . .	
een-goede: \ fz	2
is-aan't-doen toe-knikken genadiging vandaan-van-die-JHWH-van-Israël; <> \ !	
en-een-manmenselijke-van opzettelijkheden is-hij-aan't-schenden. \ \	
niet-is't-aan't-aankunnen een-roodling met-schennis; // / . .	3
en-de-wortel-van de-rechtvaardigen: !	
zonder-dat-hij-aan't-zwikken-is. fz \	4
een-vrouwmenselijke-van~vermogen (is)een-krans-van de-bezitter-van-haar; <> \ !	
en-als-verrotting in-de-harde-botten-zijner (is)een-te-schandemaakster. \ \	
de-berekeningen-van rechtvaardigen (zijn) stelregel; <> \ !	5
de-snoervaardigheden-van schenders (zijn)bedriegerij. \ \	
de-inbrengen-van schenders (zijn)geloer-op-roodsstorting; // / . .	6
en-de-mond-van recht-uiten: !	
is-aan't-eruit-slepen-hen. \ \	
omgedraaid(worden) schenders en-geenszins(zijn)-zij(er); <> \ !	7
en-het-huis-van rechtvaardigen is-aan't-staande-blijven. \ \	
om-de-mond-van~het-onderwezen-zijn-zijner [is-aan't-bepaald-worden-iedermenselijke; / . .	8
en-de-ontwrichte-van-hart: // !	
is-aan't-geschieden ter-verachting. \ fz \	
goed(is) een-zich-rap-klein-makende en-een-heerdienaar voor-zich(heeft); / . .	9
een-zich-zwaar-makende: !	
en-tekort-heeft-aan~brood.	

\ fz \
 een-voIkènnende(is) de-rechtvaardige de-lichaamziel-van het-veegeedierte-zijner;10
 // / ..
 de-moederschotigheden-van schenders:
 !
 (zij-zijn)wreed.
 \ fz
 wie-heerdient het-roodlingse-zijner is-aan't-verzadigd-woorden-met~brood; 11
 <> \ !
 en-wie-volgt lozen heeft-tekort-aan-hart.³⁰
 \ fz \
 (zo)begeert een-schender een-kooiveste-van schenders; 12
 <> \ !
 en-de-wortel-van rechtvaardigen is-aan't-geven.
 \ fz \
 in-afvalligheid-van lippen (is)een-struikelblok-van kwaad; 13
 <> \ !
 maar-voorts-trekt-uit vandaan-van-beënging een-rechtvaardige.
 \ fz
 vandaan-van-de-vrucht-van de-mond-van~een-iedermenselijke 14
 [is-hij-aan't-verzadigd-woorden-met~goed;
 // / ..
 het-klaar-gemaakte-van de-handen-van~een-roodling:
 // !
 is-aan't-weerkeren voor-hem.³¹
 \ fz \
 de-neemweg-van een-zot is-recht-uit in-de-welogen-zijner; 15
 <> \ !
 en-wie-hoort naar-raad (is)wijs.
 ..
 een-zot: 16
 fz \
 op-de-dag is-hij-aan't-doen-voIkènnen het-hartzeer-zijner;
 <> \ !
 en-een-verhuller-van kleinering (is)een-slimme.
 \ fz \
 blaast-hij betrouwbaarheid vóór-legt-hij recht; 17
 <> \ !
 en-nogmaligsteller-van leugens bedrog.
 \ <> \
 er-is een-die-zwetst als-doorboringen-van een-zwaard; 18
 <> \ !
 en-de-tong-van de-wijzen (is)genezend.
 fz \
 een-lip-van~trouw is-aan't-vastzo-zijn op-den-duur; 19

³⁰ Zie Spr.28:10.

³¹ Zie Spr.13:2 en 18:20

en-tot~een-ogenblik: (is)een-tong-van leugen.	
fz bedrog(is) in-het-hart-van~een-bewerker-van kwaad; en-voor-raadverschaffers-van vrede vreugde.	20
niet-is-een-ontmoeting-aan't-hebben met-de-rechtvaardige al-af-streverij; ³² en-schenders: zij-zijn-vol kwaad.	21
een-gruwel-van die-JHWH-van-Israël (zijn)lippen-van~leugen; en-makers-van getrouwheid genadigt-hij ³³ .	22
een-roodling slim (is)verhullend kennis; en-het-hart-van slaplendingen: is-aan't-uitroepen zotternij.	23
de-hand-van~zich-ijlenden is-zich-aan't-vore-stellen; en-bedriegerij: is-aan't-geschieden tot-dwangschap.	24
bedruktheid in-het-hart-van~iedermenselijke is-aan't-neerbukken-hem; en-een-inbreng goed is-aan't-verheugen-hem.	25
aan't-uitzoeken de-mede-gezel-zijner is-een-rechtvaardige; en-de-neemweg-van schenders doet-tuimelen-hen.	26
niet-is-aan't-roosteren bedriegerij ³⁴ het-opgekooide-zijner; en-de-welstand-van~een-roodling (is)het-kostbare-van een-zich-ijlende.	27

³² Streverij is het onderwerp van de zin; dus: wie een 'streber' is vindt geen rechtvaardige die samen met hem optrekt.

³³ Letterlijk staat in het Hebreeuws het zelfst. naamwoord 'genadiging' + 'zijn'.

³⁴ In de zin van: zij die bedriegen

//
 op-het-pad-van~gerechtigheid (is)leven;
 <> \ !
 en-de-neemweg-van (die)straat (is)niet-sterven.
 \ fz \
 een-stichtkind wijs (is)een-onderrichte-van een-omvamende; 13.1
 / ..
 en-een-bruut:
 // !
 niet-hoort-hij het-schelden.
 \ <> \
 vandaan-van-de-vrucht-van de-mond-van~een-menselijke is-aan't-eten een-goede;2
 <> \ !
 en-de-lichaamziel-van gekostumeerden³⁵ is-gewelddadig.
 \ fz \
 wie-behoedt de-mond-zijner (is)waar-houdend de-lichaamziel-zijner; 3
 // / ..
 wie-in-spagaat-heeft³⁶ de-lippen-zijner:
 !
 ontsteltenis(is er)~voor-hem.
 \ fz \
 van(daan-van)-verlangen en-niets (heeft)de-lichaamziel-zijner een-trage; 4
 <> \ !
 en-de-lichaamziel-van zich-ijlenden is-aan't-vettig-wordsen.
 fz \
 inbreng-van~leugen is-aan't-beweigeren een-rechtvaardige; 5
 / ..
 en-een-schender:
 // !
 is-te-schande-aan't-wordsen en-is-aan't-doen-opwoelen.
 fz \
 gerechtigheid is-aan't-behoeden de-volgave-van~neemweg; 6
 / ..
 en-schending:
 // !
 is-aan't-verommelen een-verwaarder.
 \ fz \
 er-is een-zich-rijk-makende en-niets al-bij-al; 7
 / ..
 een-dervende:
 \ !
 en-welstand veel.
 \ \
 het-tegengoed-van de-lichaamziel-van~een-menselijke (is)de-rijkdom-zijner; 8
 / ..
 en-een-dervende:

³⁵ In de zin van zich mooi voordoen, maar lelijk zijn.

³⁶ Dit Hebreeuwse werkwoord komt alleen hier voor en in Ez.16:25 en kent verder geen afleidingen.

// !
 niet-hoort-hij het-schelden.
 //
 het-licht-van-rechtvaardigen is-zich-aan't-verheugen; 9
 <> \ !
 en-de-lamp-van schenders is-aan't-vervluchtigen.
 fz \
 alleen-met-geborrel is-men-aan't-geven vechterij; 10
 \ !
 en-samen-met-raad-verschaften (is)wijsheid.
 <> \
 welstand vandaan-van-een-vlaag is-weinig-aan't-zijn; 11
 <> \ !
 en-die-verzamelt op! de-hand is't-aan't-veel-maken.
 \ fz
 verwachting die-opgevoerd-wordt (is)uitputtend-het-hart; 12
 // ..
 en-een-houtboom-van leven:
 // !
 (is)verlangen dat-aankomt.
 \ fz \
 die-minachting-heeft voor-een-inbreng is-te-gronde-aan't-richten zichzelf; 13
 // / ..
 en-wie-ontzag-heeft-voor een-gebod:
 \ !
 hij is-aan't-vervredigd-worden.
 \ fz \
 uitleg-van een-wijze (is)een-spreng-van leven; 14
 / ..
 om-te-wijken:
 // !
 vandaan-van-de-vallen-van gestorvenheid.
 <>
 onderwezenheid-goed is-aan't-geven-gratie; 15
 <> \ !
 en-de-neemweg-van verkostumeerden (is)bestendig.
 fz \
 al-af-slimme is't-aan't-maken met-volkennis; 16
 / ..
 en-een-slaplendige:
 // !
 is-aan't-verspreiden zotheid.
 \ fz \
 een-werkbode die-schendt is-aan't-vallen in-kwaad; 17
 <> \ !
 en-een-afgevaardigde die-betrouwbaar-is (is)een-hersteller.
 \ fz \
 derven en-kleinerling voor-wie-laait-varen onderricht; 18

<> \ !
 en-wie-waar-houdt terechtwijzing is-zwaarte-aan't-krijgen.
 \ fz \
 verlangen dat-geschiedt is-aangenaam-aan't-zijn voor-een-lichaamziel; 19
 // / ..
 en-een-gruwel-van slaplendigen:
 \ !
 wijken vandaan-van-kwaad.
 \ \
 wie-gaat samen-met-wijzen en-wijs-wordt-hij; 20
 <> \ !
 en-een-metgezel-van slaplendigen is-aan't-aan't-stukgebeukt-woorden.
 fz \
 verwaarders is-aan't-achtervolgen kwaad; 21
 / ..
 en-enwel-de-rechtvaardigen:
 !
 is-men-aan't-vervredigen-met-goed.
 ..
 een-goede: 22
 // //
 hij-is-in-eigendom-aan't-brengen stichtkinderen-van~stichtkinderen;
 // / ..
 en-opgeborgen-is voor-de-rechtvaardigen:
 \ !
 het-vermogen-van een-verwaarder.
 <> \
 veel-eten (brengt) het-ontginnen-door wie-(alles)derven; 23
 // . ..
 en-er-is een-weggeraapte:
 \ !
 bij-geen stelregeling.
 \ fz \
 wie-terughoudt de-stamstaf-zijner (is)beweigerend het-stichtkind-zijner; 24
 / ..
 en-wie-bemint-hem:
 // !
 zoekt-donkervroeg-hem (met)onderricht.
 ..
 een-rechtvaardige: 25
 <> \
 etend ter-verzadiging-van de-lichaamziel-zijner;
 <> \ !
 en-de-buik-van schenders is-tekort-aan't-komen.
 ~
 \ fz \
 wijs (zijn) vrouwmenselijken stichtend het-huis-harer; 14.1

/ ..
en-de-zotte:
// !
met-dehanden-harer is-zij-aan't-slopen-dat.
\ fz \
wie-gaat in-recht-uitheid heeft-ontzag-voor die-JHWH-van-Israël; 2
<> !
wie-doet-afzwenken de-neemwegen-zijner (is)minachtend-hem.
fz \
in-de-mond-van~een-zotte (is)een-spriet-van hoovaardigheid; 3
// / ..
en-de-lippen-van de-wijzen:
!
zij-zijn-aan't-waar-houden-hen.

SEDER

\ fz \
als-er-geen kuddedieren (zijn) (is)een-vetmesttrog³⁷ zuiver; 4
/ ..
en-veel-inkomsten;
\ !
met-de-kracht-van een-os.
\ fz \
een-nogmaligsteller-van betrouwbaarheden is-niet aan't-liegen; 5
// / ..
en-aan't-blazen-is liegerijen:
\ !
een-nogmaligsteller-van leugen.
\ \
zoekt~een-bruut wijsheid dan(is-er)-geen; 6
<> !
en-volkènnis is-voor-een-onderscheid-makende rap-klein.
\ fz \
ga vandaan-van-vóórgelegd voor-een-menselijke (die)slaplendig(is); 7
/ ..
en-zonder-dat~jij-volkènt:
!
lippen-van~volkènnis.
\ fz \
de-wijsheid-van de-slimme onderscheidt de-neemweg-zijner; 8
<> !
en-de-zotheid-van slaplendigen (is)bedriegerij.
fz \
zotten zijn-aan't-geheim-houden³⁸ schuld; 9

³⁷ Dit Hebreeuwse woord komt behalve hier alleen nog voor in Jes.1:3

³⁸ Het werkwoord staat in de tekst in het enkelvoud. De SV kiest ervoor het meervoud 'zotten' te lezen als 'elke dwaas'.

<> \ !
 en-onderscheidend recht-uiten (is-er)genadiging.
 \ fz \
 het-hart is-aan't-volkennen de-bitterheid-van de-lichaamziel-zijner; 10
 / ..
 en-met-de-vreugde-zijner:
 // !
 is-zich-niet~aan't-mixen een-vreemde.
 \ fz
 het-huis-van schenders is-aan't-verdelgd-woorden; 11
 <> \ !
 en-de-tent-van recht-uiten is-aan't-bloeien.
 /// \ fz
 er-is een-neemweg recht-uit voor-de-vertegenwending-van~een-menselijke; 12
 / ..
 en-laat-achter-die:
 !
 neemwegen-van~sterfte.
 //
 ook~bij-gelach is-hartzeer-aan't-hebben~het-hart; 13
 / ..
 en-aat-achter-dat:
 \ !
 is-vreugde aan't-verkommeren.
 \ fz
 vandaan-van(vanwege)-de-neemwegen-zijn is-zich-aan't-verzadigen 14
 \
 [het-zich-wegschuivende hart;
 / ..
 en-vandaan-van(vanwege)-handelingen-zijner:
 \ !
 een-manmenselijke (die)goed(is).
 fz \
 een-toegankelijke is-aan't-vertrouwen op-al-af~inbreng; 15
 / ..
 en-een-slimmige:
 // !
 is-aan't-onderscheid-maken voor-de-doelschrede-zijner.
 \ fz \
 een-wijze heeft-ontzag en wijkt vandaan-van-het-kwade; 16
 / ..
 en-een-slaplendige:
 // !
 (is)een-zich-overstékend en-een-zich-veilig-wetende.
 fz \
 een-geknotte-van~neuswalging is-aan't-maken zotheid; 17
 // / ..
 een-manmenselijke-van bedriegerijen:

	!		
	is-aan't-beweigerd- worden.		
\	\	
in-eigendom-krijgen	toegankelijken	zothed;	18
/	..		
en-slimmigen:			
	//	!	
	zijn-aan't-bekranst- worden-met	volkennis.	
\	fz	\
neer-bukken	kwaden	voor-de-vertegenwending	van goeden;
/	..		
en-schenders:			
	<>	!	
	op-de-poorten-van	een-rechtvaardige.	
	//	\
ook-voor-de-metgezel-zijner	is-aan't-beweigerd- worden	een-derver;	19
<>	\	!	
en-minnaars-van	een-rijke	vele.	
	//	
een-verachter-van-de-metgezel-zijner	(is)een-verwaarder;		20
<>	\	!	
en-een-gratieëerder-van	neergebogenen	wordt-gelukgewenst.	
	fz	\
zijn-niet?-aan't-omtuimelen	bewerkeers-van	kwaad;	21
<>	/	..	
en-goede-gunst	en-trouw:		
	\	!	
	(voor-)bewerkeers-van	goed.	
	fz	\
bij-al-af-geboetseer	is-aan't-geschieden	strakgeblevens;	22
/	..		
en-inbreng-van-lippen:			
	!		
	dus-voor-een-tekortdoende.		
\	\	
de-krans-van wijzen (is)	de-rijkdom-hunner;		23
<>	\	!	
de-zothed-van	slaplendigen	zothed.	
	\	fz	\
(iemand)die-eruit-sleept	lichaamzielen(is)	een-nogmaligsteller-van	trouw;
<>	\	!	
en-(zo)blaast	liegerijen	bedrog.	24
\	fz	\
bij-ontzag-voor	die-JHWH-van-Israël (is-er)	veiligheid-van-sterkte ³⁹ ;	25
/	..		
en-voor-de-stichtkinderen-zijner:			

³⁹ = die sterk is

	// !	
	is-aan't-geschieden een-bergplaats.	
\	fz \	
ontzag-voor die-JHWH-van-Israël(is) een-spreng-van leven;		27
/	. .	
om-te-wijken:		
	// !	
	vandaan-van-de-vallen-van sterfte.	
	//	
om-veelheid-van~genotenvolk(is) de-luister-van~een-koning;		28
	// / . .	
en-bij-het-aan-de-rand-komen-van een-groepering:		
	// !	
	(is)zich-ontstellend een-waardendrager.	
\	fz	
gestrektheid-van neuswalging (is)veel~onderscheidingsvermogen;		29
/	. .	
en-knotting-van~beluchting:		
	// !	
	(is)een-die-verheven-doet-zijn zotheid.	
\	fz \	
leven-van vleselijken (is)een-hart-van herstel ⁴⁰ ;		30
<>	\ !	
en-verrotting-van harde-botten (is)naijver.		
\	fz	
een-bedrukker-van een-arme hoont zijn-maker;		31
/	. .	
en-(iemand)die-zwaarte-geeft-aan-hem:		
	// !	
	(is)gratiërend een-behoeftege.	
fz	\	
in-het-kwaad-zijner is-aan't-gekraakt-worden een-schender;		32
<>	\ !	
en-geborgen-is bij-zijn-sterven een-rechtvaardige.		
\	fz \	
in-het-hart-van een-met-onderscheidingsvermogen is-aan't-rusten wijsheid;		33
	// / . .	
en(wat-is)in-het-naderlijf-van zotten:		
	!	
	is-aan't-volkènd-worden.	
	//	
gerechtigheid is-aan't-verheven-doen-zijn~een-natie;		34
<>	\ !	
en-goede-gunst (is)voor-groeperingen verwaarding. ⁴¹		

⁴⁰ = dat zich hersteld heeft.

⁴¹ Al sinds de oudste vertaling van deze testen, nl. die van de LXX uit ongeveer 200 v.Chr. wordt het woord ChèSèD een verschrijving geacht; er dient ChèSèR gelezen te worden en dat betekent 'tekort-koming'. Dat wordt veroorzaakt door het laatste woord ChàThTháAH, dat algemeen met 'zonde' wordt vertaald. Maar dit begrip wordt even vaak met 'óntzondiging' vertaald en dat zou hier dus ook kunnen en dan het Hebreeuwse ChèSèD

de-genadiging-van-een-koning (is)voor-een-heerdienaar (die)onderwezen(is); 35
 / ..
 en-de-oversteking-zijner:
 // !
 is-aan't-geschieden vandaan-van(vanwege)-een-te-schande-maker.
 <> \
 een-toebuiging-zacht is-aan't-doen-omkeren hittigheid; 15.1
 / ..
 en-een-inbreng-van-krenking:
 !
 is-aan't-doen-opgaan-neuswalging.
 \ fz \
 de-tong-van de-wijzen is-goed-aan't-doen-zijn volkennis; 2
 // / ..
 en-de-mond-van slaplendigen:
 // !
 is-aan't-opbruisen zotheid.
 fz \
 op-al-af-de-opstaanplaatsen (zijn)de-wel-ogen-van die-JHWH-van-Israël; 3
 / ..
 bespiedend:
 // !
 kwaden en-goeden.
 \ fz \
 wat-herstelt een-tong (is) een-hout-boom-van leven; 4
 // / ..
 een-verrumpeling daarin:
 \ !
 (is)een-breuk in-de-beluchting.
 ..
 een-zot: 5
 fz \
 is-aan't-versmaden het-onderricht-van de-omvamende-zijner;
 <> \ !
 een-waar-houder-van terechtbrenging is-slim-aan't-zijn.
 \ fz \
 het-huis-van een-rechtvaardige (is)een-krachtenbundeling veel; 6
 <> \
 en-in-het-inkomen-van een-schender ontreddert.
 \ fz \
 de-lippen-van wijzen zijn-aan't-uitwannen volkennis; 7
 <> \ !
 en-het-hart-van slaplendigen (is)niet-vastzo.
 \ fz \
 de-slachtgave-van schenders (is)een-gruwel-van die-JHWH-van-Israël; 8

blijven staan. De vertaling 'verwaarding' dient hier dus in positieve zin verstaan te worden: niet waarde ontnemen, maar herstellen.

en-het-zich-uitspreken-van	<>	\	!	
rechtuiten is-aan't-genadigen-hem.				
\	fz	\	
een-gruwel-van die-JHWH-van-Israël (is)de-neemweg-van een-schender;				9
en-een-achtervolger-van	<>	\	!	
gerechtigheid is-hij-aan't-beminnen.				
\	fz	\	
onderricht (is)kwaad voor-wie-verlaat het-pad;				10
wie-beweigert terechtbrenging is-een-gestorvene-aan't-zijn.	<>	\	!	
\	fz	\	
oergroeve en-teloorgang (zijn)vóór(-gelegd-aan) die-JHWH-van-Israël;				11
/ ..				
voorwaar:	//		!	
ja-de-harten-van de-stichtkinderen-van~roodling.				
\	<>	\	
niet is-aan't-beminnen~een-bruut wie-terrechtbrengt hem;				12
/ ..				
naar~wijzen:				
\	!			
is-hij-niet aan't-gaan.				
\	fz	\	
een-hart dat-zich-verheugt is-goed-aan't-doen-zijn de-vertegenwending;				13
/ ..				
en-bij-krenkingen-van~het-hart:				
\	!			
wordt-de-beluchting(-ter) verslagen.				
\	fz	\	
een-hart dat-onderscheidt is-aan't-zoeken~volkennis;				14
//	/ ..			
en-de-toegewendheid-van ⁴² slaplendingen:				
//	!			
is-aan't-beherderen zotheid.				
\	\	\	
al-af~de-dagen-van een-gebogene (zijn)kwaad;				15
/ ..				
een-goede-van-hart:				
//	!			
een-drinkmaal steevast.				

⁴² De hier door de Masoreten aangebrachte vocalisatie van het Hebreeuwse woord PáNèH. dat de Hebreeuwse tekst alleen kent in het meervoud, PáNieJM, komt verder niet voor, lijkt als status-constructus-vorm incorrect en is binnen de meervoudsvorm in dier geval niet verklaarbaar. De meeste vertalingen gaan ervan uit, dat hier i.p.v. PhieNJ PhieJ gelezen moet worden, dat 'mond' betekent. Blijkbaar hebben de amsoreten echter drie medeklinkers in hun consonantentekst voor zich gehad. Het kan zijn dat zij die gevocaliseerd hebben alsof er het Hebreeuwse woord PèH staan, maar dan hadden zij dat waarschijnlijk als QeRé in de kantlijn meegedeeld. Nu moet worden aangenomen dat zij hier toch een vorm van PóNèH gelezen wilden hebben, zij het nu in het enkelvoud. Ook al ontbreekt er ook dan een klinker, wij volgen hen hierin. Vandaar de vertaling 'toegewendheid'.

- fz \
goed(is)~weinig in-ontzag-voor die-JHWH-van-Israël; 16
// / ..
vandaan-van(anders-dan)-een-voorraad veel:
// !
en-beroering daarbij.
/// \ fz
goed(is)padkost groen-geel en-minne~(is)daar; 17
// / ..
vandaan-van(anders-dan)-een-os vetgemest:
!
en-beweigering~ daarbij.
\ fz \
een-manmenselijke-van hitsigheid is-aan't-irriteren met-veroordeling; 18
// ..
een-gestreckte-van neuswalging:
// !
is-aan't-kalmeren twist.
\ fz \
de-neemweg-van een-trage (is)als-een-vlechting-van netels; 19
<> \ !
en-het-pad-van recht-uiten (is)een-opzetbaan.
\ fz
een-stichtkind wijs is-aan't-verheugen~een-omvamende; 20
//
en-slaplendig(is) een-roodling:
// !
minachtend de-moederende-zijner.
fz \
zothed (is)vreugde voor-wie-tekort-heeft~het-hart; 21
// ..
en-een-manmenselijke-van onderscheidingsvermogen:
!
is-recht-uit-aan't-zijn~om-te-gaan.
\ fz \
hij-verstoort berekeningen bij-geen overleg; 22
<> \ !
en-bij-een-veelheid-van raadverschaffers ben-je-aan't-opstaan.
\ fz
vreugde voor-een-manmenselijke bij-toebuiging-van~de-mond-zijner; 23
<> \ !
en-een-inbreng op-het-tij-zijner wat-goed(is dat).
\ fz \
het-pad-van leven (is)opwaarts voor-de-onderwezene; 24
// / ..
ter-toebuiging-daaraan-dat hij-wijkt:
// !
vandaan-van-de-oergroeve neergerekt.

\ fz //
 het-huis-van hoovaardigen is-aan't-weghalen die-JHWH-van-Israël; 25
 / ..
 en-hij-is-aan't-plaatsen:
 \ !
 de-gebiedsgrens-van een-weduwe.
 \ fz \
 een-gruwel-van die-JHWH-van-Israël (zijn)berekeningen-van kwaad; 26
 / ..
 en-reine:
 !
 (zijn)zeggingen~klankmooi.
 \ fz \
 een-ontredderende-van het-huis-zijner (is)een-buit-makende-van buit; 27
 <> \ !
 en-een-beweigerende-van giften is-aan't-leven.
 \ fz \
 het-hart-van een-rechtvaardige is-aan't-mompelen om-zich-toe-te-buigen; 28
 // / ..
 en-de-mond-van schenders:
 // !
 is-aan't-opbruisen kwaadheden.
 \ fz
 ver(is) die-JHWH-van-Israël vandaan-van-schenders; 29
 <> \ !
 en-het-zicht-uitspreken-van rechtvaardigen is-hij-aan't-horen.
 fz
 licht-zijn-van~wel-ogen is-aan't-verheugen~een-hart; 30
 // / ..
 een-hoorgerucht (dat)goed(is):
 !
 is-aan't-invetten-hard-bot.
 \ <> \
 een-oor dat-hoort de-terechtwijzingen-van levenden; 31
 <> \ !
 is-in-het-naderlijf-van wijzen aan't-overnachten.
 \ <> \
 wie-laat-varen onderricht (is)schofferend de-lichaamziel-zijner; 32
 // / ..
 en-wie-hoort terechtwijzing:
 \ !
 (is)verwervend een-hart.
 \ fz \
 ontzag-voor die-JHWH-van-Israël (is)het-onderricht-van de-wijsheid; 33
 <> \ !
 en-voor-de-vertegenwending-van de-zwaarte (is er) neerbuiging.
 //
 voor-een-roodling (zijn er) schikkingen-van~het-hart; 16.1

/
 en-vandaan-van-die-JHWH-van-Israël:
 // !
 de-neerbuiging-van de-tong.
 \\ \
 al-af~de-neemwegen-van~een-manmenselijke (zijn)glas-kuis 2
 [in-de-wel-ogen-zijner;
 <> \ !
 en-vast-stellend de-beluchtingen (is)die-JHWH-van-Israël.
 \ \
 wentel naar~die-JHWH-van-Israël de-maaksels-jouwer; 3
 / ..
 en-vast-zijn-aan't-woorden:
 !
 de-berekeningen-jouwer.
 /// \ fz
 de-al-afheid bewerkt die-JHWH-van-Israël ter-toebuiging-aan-zichzelf; 4
 / ..
 en-ook~de-schender:
 \ ..
 voor-een-dag kwaad.
 \ fz
 een-gruwel-voor die-JHWH-van-Israël (is)al-af-hoovaardigheid-van~hart; 5
 // / ..
 hand voor-hand:
 \ !
 niet is-hij-straffeloos-aan't-zijn.
 \ fz \
 met-goede-gunst en-met-trouw is-betegend-aan't-woorden ontwrichting; 6
 // / ..
 en-in-ontzag-voor die-JHWH-van-Israël:
 \ !
 wijkt-men vandaan-van-het-kwade.
 \ fz
 als-genadigt die-JHWH-van-Israël de-neemwegen-van~een-manmenselijke; 7
 / ..
 ook~de-vijanden-zijner:
 // !
 is-hij-aan't-vervredigen samen-met-hem.
 fz
 goed(is)~weinig in-gerechtigheid; 8
 // ..
 vandaan-van(anders-dan)-een-veelheid-aan inkomsten:
 \ !
 bij-(het)niet(zijn-van) stelregeling.
 \ fz \
 het-hart-van een-roodling is-aan't-berekenen de-neemwegen-zijner; 9
 / ..
 en-die-JHWH-van-Israël:

// !
 is-vast-aan't-doen-zijn de-schrede-zijner.
 \\\
 voorspellerij(is) op~de-lippen-van~de-koning; 10
 / ..
 met-stelregeling:
 \ !
 is-niet aan't-overtreden~ de-mond-zijner.
 /// \ fz
 een-evener⁴³ en-een-unster⁴⁴-van stelregeling (zijn)aan-die-JHWH-van-Israël; 11
 / ..
 en-maaksel-zijner:
 !
 (zijn)al-af~de-stene-van~een-buidel.
 \ fz \
 een-gruwel-voor koningen (is)het-maken-van schending; 12
 // / ..
 ja met-gerechtigheid:
 // !
 is-hij-vast-aan't-doen-zijn de-troon.
 \ fz
 genadiging-van koningen (door)lippen-van~recht; 13
 <> \ !
 het-inbrengen-van recht-uiten is-hij-aan't-beminnen.
 //
 de-hittigheid-van~een-koning (zijn)werkboden-van-sterfte; 14
 <> \ !
 en-een-manmenselijke wijs is-aan't-betegenen-die.
 //
 in-het-licht-van~de-vertegenwending-van~een-koningn(is)leven; 15
 / ..
 en-genadiging-van-hem:
 \ !
 (is)als-een-dikwolk-van zamelregen.
 ..
 verwerf~wijsheid: 16
 //
 wat-goed(is) vandaan-van(anders-dan)-het-opgedolvene⁴⁵;
 // / ..
 en-het-verwerven-van onderscheidingsvermogen:
 // !
 is-verkozen-aan't-worden vandaan-van(anders-dan)zilver.
 \ fz \
 de-opzetbaan-van recht-uiten wijkt vandaan-van-kwaad; 17

43 een woord voor weegschaal.

44 een oud nederland woord voor een weegapparaat.

45 misschien aanvullen 'goud'.

// / ..
 een-die-waarhoudt de-lichaamziel-zijner:
 // !
 (is)wie-behoedt de-neemweg-zijner.
 //
 voor-de-vertegenwending-van-een-breuk (is er)hoogmoed; 18
 // / ..
 en-voor-de-vertegenwending-van slaplendigheid:
 \ !
 rijzigheid-van beluchting.
 \ fz
 goed(is) 't-laag-houden⁴⁶-van~beluchting samen-met-zich-buigenden; 19
 // / ..
 vandaan-van(anders-dan)-'t-vereffenen-van buit:
 !
 samen-met~hoovaardigen.
 \ fz
 een-onderwezene over-een-inbreng is-aan't-vinden-goeds; 20
 <> \ !
 en-een-zich-veilig-wetende bij-die-JHWH-van-Israël gelukgewenst-hij.
 <> \
 tot-de-wijze-van~hart is-geroepen-aan't-worden standvastige; 21
 // / ..
 en-zoetheid-van lippen:
 // !
 is-aan't-toevoegen aanname.
 \ fz \
 een-spreng-van leven (is)de-onderwijzing-van bezitters-daarvan; 22
 <> \ !
 en-het-onderricht-van zotten (is)zotheid.
 \ fz \
 het-hart-van een-wijze is-aan't-onderwijzen de-mond-zijner⁴⁷; 23
 / ..
 en-op~de-lippen-zijner:
 // !
 is-hij-aan't-toevoegen aanname.

⁴⁶ In de zin van 'nederigheid'.

⁴⁷ Uit zo'n uitspraak blijkt dat mensen toen (ongeveer 2500 jaar geleden - maar evengoed in de eeuwen daarvoor en nog vele vele eeuwen daarna, in het westen tot ongeveer 1600!) er volstrekt vanuit gingen, dat hun hart (onze 'bloedpomp' dus!) zowel lichamelijk als geestelijk het centrum van hun bestaan is: van daàruit stroomt ziel (= bloed dat 'belucht' is met levenskracht) het lichaam in (en niet terug!) en van daàruit komen ook 'overleggingen' naar buiten enwel via de mond; en die mond moet daartoe aangestuurd worden, omdat die ook zelf een wilsbekwaam orgaan is. Dat is de context waarin deze teksten zijn geschreven en zonder grondige kennis van die context wordt de hele TeNaKh en de Goednieuwsboodschap misverstaan. Die context is ons nog altijd onvoldoende bekend - en al helemaal niet meer vertrouwd. Wij gaan bijna per definitie uit van 'ons' vanzelfsprekende wetenschappelijke gelijk t.a.v. lichaam en leefmilieu - zoals zij toen, even vanzelfsprekend, uitgingen van het gelijk van HUN werkelijkheidsweten. Kunnen wij nu hen nog begrijpen? Willen we dat? Is het belangrijk voor het leven in ONZE context? Jezus behoort tot DIE context! Het tweede zinsdeel van dit vers, bevestigt dit allemaal nog eens - tenminste wanneer we het werkelijk concordant en idiolect proberen te vertalen..

fz uitvloeisel-van~honing (zijn)gezegden~klankmooi ⁴⁸ ; // / .. zoetheid voor-de-lichaamziel: // ! en-herstel voor-het-harde-bot. /// \ fz	24
er-is een-neemweg rechtuit voor-de-vertegenwending-van~iedermens; / .. en-later-daarna: ! neemwegen-van-sterven. \ fz \	25
een-lichaamziel die-moeite-doet doet-moeite voor-zichzelf; <> \ ! ja-lastig-maakt-het ⁴⁹ over-hem de-mond-zijner. \ fz \	26
iedermenselijke zonder-nut ⁵⁰ (is)opgravend kwaad; / .. en-op~de-lippen-zijner: \ ! (is-het) als-een-vuur dat-blaakt ⁵¹ . \ fz \	27
iedermenselijke-van verdraaiingen is-aan't-zenden veroordeling; / .. en-een-mokker: // ! (is)uit-elkaar-doende-gaan kuddemensen ⁵² . \ fz \	28
iedermenselijke-van geweld is-aan't-toegankelijk-maken de-metgezel-zijner; / .. en-hij-doet-gaan-hem: \ ! op-een-neemweg (die)niet~goed(is).	29

⁴⁸ Letterlijker: gezegden-van~klankmootheid.

⁴⁹ Dit Hebreeuwse werkwoord komt alleen hier maar voor. In Job.33:7 nog een afleiding voor. Concordant vertalen is ook hier voor de interpretatie van direct belang. Waar dynamisch aequivalent vertalen toe kan leiden laat de NBV horen: "Een mens moet zwoegen omdat hij moet eten, het is de honger die hem drijft", maar ook de NB vertaalt hier vergelijkbaar weinig concordant: "De lege maag van een zwoeger al voor hem zwoegen, ja zijn mond zal hem aandrijven". In Job 33:7 vertaalt de laatste: "druk van mij uit" en de eerste: "Mijn hand zal niet zwaar op jou drukken". A.Koster vertaalt hier concordant met 'pressen' en 'pressie'.

⁵⁰ Hier staat een hebreeuws woord dta vaak onvertaald wordt gelaten: BeLieJjàNgàL (Belial), maar letterlijk een samentelling is van de Hebreeuwse woorden voor 'zonder' en 'nut'.

⁵¹ Ook dit woord komt alleen hier maar voor; het is afgeleid van een werkwoord, dat alleen voorkomt in Ex.21:3 en wel in de niphálvervoeging. 'Blaken' is in het nederlands wat verouderd, behalve in bepaalde uitdrukkingen. Het duidt gevolgen van hitte aan, zowel walm, rook als straling.

⁵² Het Hebreeuws heeft hier enkelvoud als aanduiding van een totaal; zoals wij kunnen zeggen "de mens is goed" in de zin van de mensen zijn goed.

\ fz \
 een-die-luikt⁵³ de-wel-ogen-zijner om-te-berekenen verdraaiingen; 30
 // / ..
 een-die-samen-knijpt de-lippen-zijner:
 // !
 doet-al-af-zijn kwaad.
 \ \
 een-krans-van pronk-van grauwharigheid; 31
 // ..
 op-de-neem-weg-van de-rechtvaardige:
 !
 is-die-aan't-gevonden-worden.
 /// \ fz
 goed (is) gestrektheid-van neuswalging vandaan-van(anders-dan)-baaskracht;
 // / ..
 en-een-die-vore-steller-is bij-de-beluchting-zijner:
 // !
 vandaan-van(anders-dan)-een-die-overmeestert een-stad.
 fz \
 in-de-dijenschoot is-aan't-gesmeten-worden de-lotssteen; 33
 / ..
 en-vandaan-van-die-JHWH-van-Israël:
 !
 (is)de-stelregeling-daarvan.
 /// \ fz
 goed(is) een-brok schroeidroog en-zorgeloosheid~daarbij; 17.1
 / ..
 vandaan-van(anders-dan)-een-huis:
 // !
 vol-van slachtgaven-met~twist.
 ..
 een-heerdienaar~onderwezen: 2
 fz \
 hij-is-zich-aan't-vore-stellen bij-een-stichtkind dat-te-schande-maakt;
 // / ..
 en-in-het-midden-van broederverwanten:
 // !
 is-hij-aan't-vereffenen eigendom.
 \ fz \
 een-uitsmeltplaats (is)voor-het-zilver en-een-uitgegraven-oven voor-het-goud; 3
 <> \ !
 en-die-test harten (is)die-JHWH-van-Israël.
 fz \
 een-kwaaddoener (is)opmerkend op-de-lip-van streverij; 4
 // / ..
 leugen(is) het-oor-lenend:

⁵³ Dit Hebreeuwse werkwoord komt alleen hier maar voor. De vertaling ontlene we aan A.Koster in zijn WOORD VOOR WOORD vertaling van Spreuken (Aproges, Eindhoven).

// !
 op~een-tong-van vervallenheden.
 \ fz \
 wie-nabauwt een-(alles)dervende⁵⁴ hoont de-maker-van-hem; 5
 // / ..
 wie-zich-verheugt over-overmachtiging⁵⁵:
 \ !
 is-niet straffeloos-aan't-zijn.
 \ fz \
 de-krans-van baardouden (zijn)de-stichtkinderen-van de-stichtkinderen; 6
 <> \ !
 en-de-pronk-van de-stichtkinderen (zijn) de-omvamenden-hunner.
 \ \
 niet-lustgevend voor-een-slappeling (is)een-lip-strakgebleven; 7
 / ..
 voorwaar:
 // !
 ja-voor-een-die-zich-opoffert een-lip-van~leugen.
 \ fz \
 een-steen-van~gratie (is)het-geschenk in-de-wel-ogen-van 8
 [de-bezitters-daarvan;
 <> \ !
 naar~al-af~waarheen hij-zich-aan't-wenden-is
 [is-hij-een-onderwezene-aan't-zijn.
 fz \
 wie-verhult~afvalligheid (is)zoekende minne; 9
 // / ..
 wie-verandert in-een-inbreng:
 // !
 (is)vaneen-scheidend de-kuddemannen.
 \ \
 tot-op-de-drukplek (gaat)schelden bij-een-onderscheidingsvermogen-hebbende;10
 <> \ !
 vandaan-van(anders-dan)-het-slaan-van een-slappeling honderd(keer).
 //
 dus-een-weerspannige is-aan't-zoeken~kwaad; 11
 // / ..
 en-een-bodewerker (die)wreed(is):
 !
 is-aan't-gezonden-wordsen~op-hem.
 \ \ \
 tegenkomend(moge) een-beer (die)ontkinderd(is) een-manmenselijke; 12
 / ..
 en-niet-een-slappeling:
 !
 in-de-zotheid-zijner.

⁵⁴ = een niets hebbende.
⁵⁵ = overweldiging.

wie-doet-terugkeren kwaad op-de-drukplek-van het-goede; 13
 // / ..
 niet-aan't-verdwijnen-is kwaad:
 !
 vandaan-van-het-huis-zijner.
 \ fz \
 een-ontspeder-van wateren (is)een-eerste-in veroordeling⁵⁶; 14
 // ..
 en-voor-de-vertegenwending-ervan-dat hij-losbarst:
 <> !
 de-twist van-je-af-gooien.
 \ fz \
 een-rechvaardiger-van een-schender en-een-schender-van een-rechtvaardige; 15
 // / ..
 een-gruwel-voor die-JHWH-van-Israël:
 !
 ook~zij-andertwee.
 \ \
 voor-wat?-dit betaling in-de-hand-van~een-slaplendige; 16
 <> \ !
 om-te-verwerven wijsheid en-een-hart⁵⁷-geenszins.
 <> \
 in-al-af-tij (is)beminnende een-metgezel; 17
 // / ..
 en-een-broederverwant voor-beënging:
 !
 is-hij-aan't-gebaard-wordsen.
 \ <> \
 een-roodling komt-tekort~hart die-stoot handzool⁵⁸; 18
 // / ..
 die-borgstellend een-borg:
 // !
 voor-de-vertegenwending-van de-metgezel-zijner.
 \ fz \
 een-beminnende-van afvalligheid (is)een-beminnende-van vechterij; 19
 // / ..
 die-rijzig-doet-zijn de-(deur)opening-zijner:
 !
 (is)zoekend~een-breuk.
 fz \
 de-verkeerde-van~hart is-niet aan't-vinden-goeds; 20
 // / ..
 en-wie-draait met-de-tong-zijner:

⁵⁶ in de zin van: die-veroordeelt. In het Hebreeuws staat het subject achteraan en het poredicaat vooraan; in het Nederlands is dat andersom.

⁵⁷ = lef

⁵⁸ waarschijnlijk is dit een Hebreeuwse uitdrukking voor in de handenklappen ofwel applaudiseren.

	// !	
	is-aan't-vallen in-kwaad.	
	\ fz \	
die-doet-baren een-slaplondige tot-kommer (is hij)voor-hem;	/	21
	/ ..	
en-niet-is-zich-aan't-verheugen:		
	\ !	
de-omvamende-van een-slappeling.		
	\ fz \	
een-hart-van vreugde is-goed-aan't-doen-zijn een-afhulpmiddel;	22
	// / ..	
en-een-beluchting-van verslagenheid:		
	!	
is-droog-aan't-doen-worden~de-knoken ⁵⁹ .		
	\ fz \	
een-geschenk vandaan-van-de-dijenschoot is-een-schender aan't-aannemen;	23
	/ ..	
om-op-te-doen-rekken:		
	// !	
de-paden-van een-stelregel.		
	\ \	
samen-met~de-vertegenwending-van een-onderscheidende (gaat)wijsheid;	24
	// / ..	
en-de-wel-ogen-van een-slaplondige:		
	!	
(zijn)op-het-einde-van-het-land.		
	\ fz \	
hartzeer(is) voor-de-omvamende-zijner een -stichtzoon slaplondig;	25
	/ ..	
en-bitterheid:		
	!	
voor-wie-baart-hem.		
/// \ \	
ook-is wie-boete-oplegt aan-een-rechtvaardige niet-goed;		26
	<> \ !	
om-te-slaan zelfopofferaars om~(wat)recht-uit(is).		
	\ fz \	
wie-terughoudt de-zeggingen-zijner (is)volkennend kennis;	27
	/ ..	
en-kostelijk-van-beluchting:		
	\ !	
(is)een-menselijke-van onderscheidingsvermogen.		
/// \ fz \	
ook(is) een-zot die-zwijgt wijs gerekend-aan't-worden;		28
	<> \ !	
wie-beluikt de-lippen-zijner een-onderscheid-makende.		

⁵⁹ Het Hebreeuws kan hier het enkelvoud gebruiken.

fz	\	
om-een-verlangen is-aan't-zoeken een-afscheid-nemende;	/	..	1
in-een-al-afheid-van-welslagen:	!		
is-hij-aan't-losbarsten,	\	fz
niet-welgevallen-aan't-hebben-is een-slaplondige in-onderscheidingsvermogen;	..		2
ja:	//	!	
ware't-aan't-zich-ontmantelen-van het-hart-zijner.	fz	\
bij-het-komen-van-een-schender komt ook-minachting;	//	!	3
en-genoot-met-kleinerling hoon.	\	fz	\
wateren diepe (zijn) de-inbrengen-van de-mond-van-een-manmenselijke;	//	/	..
(als)een-beek die-bruist:	\	!	
(is) een-spreng-van wijsheid.	\	\
hoog-heen-dragen-van de-vertegenwending-van-een-schender (is)niet-goed;	/	/	..
(noch)om-te-doen-uitrekken een-rechtvaardige:	!		
met-een-stelregel.	fz	\
de-lippen-van een slaplondige zijn-aan't-komen met-twist;	/	..	6
en-de-mond-zijner:	//	!	
is-tot-broderijen aan't-(op-)roepen.	fz	
de-mond-van-een-slaplondige (is)een-ontsteltenis- voor-hem;	/	..	7
en-de-lippen-zijner:	//	!	
in-de-val-brengend de-lichaamziel-zijner.	\	fz
de-inbrengen-van een-mokker (zijn)als-delicatessen;	/	..	8
en-zij:	//	!	
af-dalen-zij in-de-kamerbinnens-van-een-buik.	fz	\
ook wie-zich-zakken-laet in-het-bodewerk-zijner;			9

// / ..
 een-broederverwant (is)hij:
 \ !
 voor-de-bezitter-van verderf.

SEDER

<> \
 een-groter⁶⁰-sterk (is)de-naam-van die-JHWH-van-Israël; 10
 <> \ !
 daarin-is-aan't-snellen een rechtvaardige en-eeen-steilte-is-hij.

\ fz \
 de-welstand-van een-rijke (is)een-trefburg-van sterkte; 11

// / ..
 en-als-een-muur is-hij-steil:
 !
 in-het-lonkbeeld-zijner.

fz \
 voor-de-vertegenwending-van-een-breuk is-aan't-verrijzen 12
 [het-hart-van-iedermenselijke;

<> \ !
 en-voor-de-vertegenwending-van zwaarte (is er) gebogenheid.

fz \
 de-beluchting-van-een-iedermenselijke is-aan't-al-af-doen-zijn 13
 [het-uitgeput-zijn-zijner;

// / ..
 en-de-beluchting-van een-geslagene:
 \ !
 wie? ishoog-heen-aan't-dragen-hem.

\ fz //
 het-hart-van een-vast-zijnde is-aan't-verwerven volkennis; 14

// / ..
 en-het-oor-van wijzen:
 !
 is-aan't-zoeken-volkennis.

\ fz \
 de-gave-van een-roodling is't-aan't-wijd-doen-zijn voor-hem; 15

<> \ !
 en-voor-de-vertegenwending-van groten is-hij-aan't-voeren-hem.

\ \
 (is)een-rechtvaardige de-eerdere bij-de-twist-zijner; 16

/ ..
 dan-komt~ de-medegezel-zijner:
 !
 en-voorts-peilt-hij-hem.

fz \
 oordeelsgebieden is-aan't-verstillen de-lotssteen; 17

⁶⁰ = een toren.

<> \ !
 en-onderscheidend botharden is-hij-aan't-vaneen-scheiden(hen).
 ..
 een-broederverwant: 19
 //
 afvallig-is-hij vandaan-van(anders-dan)-een-trefburg-sterk;
 / ..
 en-oordelen:
 // !
 de-schietboom-van een-paleis.
 \ <>
 van(daan-van)-de-vrucht-van de-mond-van-iedermenselijke 20
 \
 [is-aan't-verzadigd-zijn de-buik-zijner;
 <> \ !
 de-inkomst-van de -lippen-zijner is-aan't-verzadigd-zijn.
 \ fz
 sterven en-leven (zijn)in-de-hand-van~een-tong; 21
 / ..
 en-wie-bemint-haar:
 // !
 is-aan't-eten de-vrucht-harer.
 \ fz \
 vindt-hij een-vrouwmenselijke hij-vindt goeds; 22
 // ..
 en-voorts-knikt-er genadiging:
 !
 vandaan-van-die-JHWH-van-Israël.
 //
 gratie-beden is-aan't-inbrengen~een-dervende; 23
 / ..
 en-een-rijke:
 // !
 hij-is-aan't-toebuigen-met sterkigheden.
 \ fz
 iedermenselijke-van metgezellen om-zich-als-metgezel-te-gedragen; 24
 // / ..
 en-er-is een-die-bemint:
 // !
 hij-kleeft-aan vandaan-van(anders-dan)-een-broederverwant.
 fz \
 goed(is)~een-dervende gaande in-de-gaafheid-zijner; 19.1
 // / ..
 vandaan-van(anders-dan)-een- verkeerde-van de-lippen-zijner:
 \ !
 en-hij(is) een slaplendige.
 /// \ \
 ook(is) bij-geen~volkennis een-lichaamziel niet~goed; 2

<> \ !
 een-zich-aansporende op-voetebenen (is)een-verwaarder.

de-zotheid-van een-roodling is-aan't-verrommelen de-neemweg-zijner; 3
 / ..
 en-op~die-JHWH-van-Israël:
 // !
 is-razend-aan't-zijn het-hart-zijner.

..
 welstand(is): 4
 <> \
 een-toevoeger-van metgezellen vele;
 / ..
 en-een-arme:
 // !
 vandaan-van-de-metgezel-zijner is-hij-vaneen-gescheiden-aan't-worden.
 \ fz \

een-nogmalig-steller-van leugens is-niet straffeloos-aan't-zijn; 5
 // / ..
 en-een-uitblazer-van liegerijen:
 \ !
 is-niet aan't-ontkomen.

velen zijn-aan't-aanpakken de-vertegenwewndiging-van~een-zelfopofferaar; 6
 / ..
 en-al-af~metgezel:
 \ !
 (is-er)voor-iedermenselijke die-geeft.
 // / ..

al-af de-broederverwanten-van~een-dervende beweigeren-hem: 7
 /// \ fz \
 dus ja de-metgezellen-zijner zijn-verre vandaan-van-hem;
 <> \ !
 volgend gezegden niet(zijn)-zij-het.

<> \
 wie-verwerft-een-hart (is)beminnde de-lichaamziel-zijner; 8
 // / ..
 waarhoudend onderscheidingsvermogen:
 !
 om-te-vinden~goeds.

\ fz \
 een-nogmalig-steller-van leugens is-niet straffeloos-aan't-zijn; 9
 // / ..
 en-een-uitblazer-van liegerijen:
 \ !
 is-niet aan't-ontkomen.

\ \
 niet(is)-een-lustoord voor-een-slaplondige vergenoeglijkheid; 10

..
 dus:
 /// \ !
 ja-voor-een-heerdienaar die-zich-vore-stelt bij-vorsten.
 \ fz \
 onderwezenheid-van een-roodling doet-gestrekt-zijn de-neuswalging-zijner; 11
 / ..
 en-de-pronk-zijner:
 \ !
 het-oversteken over~afvalligheid.
 \ fz \
 gesnuif als-van-een-tegenaar(leeuw) (is)het-razen-van een-koning; 12
 <> \ !
 en-als-dauw op~kruid (is)de-genadiging-zijner.
 \ fz \
 verval(is) voor-de-omvamende-zijner een-stichtzoon-van slaplendigheid; 13
 // / ..
 en-geleek⁶¹ dat-verwijdert:
 // !
 (zijn)de-oordelen-van een-vrouwmenselijke.
 \ fz \
 huis en-welstand (zijn) het-eigendom-van de-omvamenden; 14
 / ..
 en-vandaan-van-die-JHWH-van-Israël:
 // !
 (is)een-vrouwmenselijke-van onderwezenheid.
 fz \
 traagheid doet-vallen in-verdoving; 15
 <> \ !
 en-een-lichaamziel-van bedriegerij is-aan't-honger-hebben.
 \ fz \
 wie-waar-houdt het-gebod (is)waar-houdend de-lichaamziel-zijner; 16
 <> \ !
 wie-minacht de-neemwegen-zijner is-een-gestorvene-aan't-zijn.
 \ fz \
 lenend-aan die-JHWH-van-israël (is)wie-gratieëert een-arme; 17
 / ..
 en-het-klaargemaakte-door-hem:
 !
 is-hij-aan't-vervredigen~aan-hem.
 \ fz \
 onderricht het-stichtkind-jouwer ja~er-is gespannenheid; 18
 / ..
 en-naar~het-doen-sterven-hem:
 // !
 niet-ben-jij-hoog-heen-aan't-dragen de-lichaamziel-jouwer.

61 Van het Nederlandse ongebruikelijk geworden werkwoord 'leken', verwant met lekken, dat 'langzaam uitdruppelen' betekent. Het is de vertaling van ook in het hebreuws ongebruikelijk werkwoord.

wie-groot ⁶² -is-van~hittigheid draagt-hoog-heen boete;	19
ja ware't-dat-jij-aan't-eruit-slepen-bent:	
en-nogmaals ben-jij-aan't-toevoegen.	
hoor raad en-krijg onderricht;	20
ter-toebuiging-daaraan-dat:	
jij-wijs-aan't-woorden-bent in-het-latere-jouwer.	
veel(zijn) de-berekeningen in-het-hart-van-iedermenselijke;	21
en-de-raad-van die-JHWH-van-Israël:	
die is-aan't-opstaan.	
het-verlangen-van een-roodling (is)de-goede-gunst-zijner;	22
en-goed(is)-een-dervende:	
vandaan-van(anders-dan)-een-menselijke-van liegerij.	
ontzag-voor die-JHWH-van-Israël (is) ten-leven;	23
en-verzadigd-zijnde is-hij-aan't-overnachten:	
zonder-dat~zich-aan't-bemoeien-is(met-hem) kwaad.	
stopt-weg een-trage de-hand-zijner in-de-schotel;	24
ook-naar-de-mond-zijner:	
is-hij-niet aan't-terug-doen-keren-hem.	
een-bruut ben-jij-aan't-slaan en-een-toegankelijke is-slim-aan't-woorden;	25

⁶² In de Hebreeuwse tekst hebben reeds de Masoreten een verschrijving (KeTieBh) opgemerkt en de correctie (c.q. de lezing - QeReA) in de kantlijn geplaatst. en de klinkers van dat woord onder het woord binnen te tekst genoteerd. Een van de vele voorbeelden, hoe zorgvuldig in de eeuwen vanaf ongeveer 500 de Joodse Schriufgeleerden met de hun toen bekende handschriften zijn omgegaan, maar ook dat deze teksten uit mensenhanden zijn gekomen, opgeschreven door schrijvers die luisterden naar de mondelinge voordracht ervan. Die mondelinge voordracht werd in gezongen vorm van generatie op generatie overgeleverd en ook dat geschiedde met voor ons niet meer voorstelbare nauwkeurigheid. De huidige beschikbare Hebreeuwse tekst brengt ons dus heel dichtbij de oorspronkelijke tekst, maar toont ons tegelijk feilbaar mensenwerk. Ofwel deze tekst kan alleen recht worden gedaan door er op een ethisch betrouwbare wijze mee om te gaan, er met alle menselijke vaardigheden betekenis aan te verlenen. Dat kan niet beter dan door er samen met wie maar wil over te praten. Wie dat doet leert via deze teksten heel andere mensen kennen dan wie wij zelf nu zijn (geworden) en die toch mensen zijn zoals wij dat zijn, en die leert juist zo zich zelf kennen.

// / ..
 en-breng-terecht de-onderscheid-hebbende;
 // !
 hij-is-aan't-onderscheiden volkènnis.
 <> \
 wie-overweldigt-de-omvamende is-aan't-doen-heen-schieten de-moederende; 26
 / ..
 een-stichtkind:
 // !
 dat-te-schande-maakt en-doet-honen.
 <> \
 stop~stichtkind-mijner om-te-horen onderricht; 27
 / ..
 ter-verdwaling:
 !
 vandaan-van-de-gezegden-van-volkènnis.
 \ fz \
 een-nogmalig-steller zonder-nut is-aan't-nabauwen een-stelregel; 28
 // / ..
 en-de-mond-van schenders:
 !
 is-aan't-verslinden-streverij.
 \ \
 vastzo-zijn voor-de-nabauwers stelregels; 29
 / .. \ !
 en-hamerklappen voor-de-rug-van slaplendigen.
 \ fz \
 een-nabauwer(is) de-wijn een-beroerder roes; 20.1
 // . ..
 en-al-af~wie-dwaalt daarmee:
 \ !
 is-niet wijs-aan't-zijn.
 \ fz \
 snuiven als-een-tegenaar⁶³ (is) het-afgrijzen-van de-koning; 2
 / ..
 wie-zich-doet-oversteken-naar-hem:
 // !
 (is)verwaardend de-lichaamnziel-zijner.⁶⁴
 \ fz \
 zwaarte voor-de-manmenselijke die-zit vandaan-van-het-getwist; 3
 / ..
 en-al-af~wie-zot-is,
 !
 is-aan't-losbarsten.

⁶³ In het Hebreeuws een woord voor een bepaald type leeuw, nl. die 'er tegenaangaat' een jong beest, dat nog weinig ervaren is.

⁶⁴ Zie Spr.16:14 en 19:12

fz	\	
vandaan-van(vanwege)-de-hersftwinter	is- ^{<>} een-trage	niet-aan't-bewerken;	4
	\	!	
hij-is-wensen-aan't-hebben	bij-de-knotting	en-(het-is-er)geenszins.	
\ fz \	\	
wateren diep (is)raadschaffen	in-het-hart-van-een-manmenselijke;		5
	<>	!	
en-een-manmenselijke-van	onderscheidingsvermogen		
		[is-emmers-aan't-ophalen. ⁶⁵	
de-veelheid-van-róodling:			6
fz	\	
aan't-uitroepen-is	iedermenselijke	de-goede-gunst-zijner;	
\		
en-een-manmenselijke-van	betrouwbaarheden:		
\	!		
wie? is-(hem)aan't-vinden.			
\	\	
heen-gande in-het-volgaafheid-zijner	(is)een-rechtvaardige;		7
<>	\	!	
gelukgewent de-stichtkinderen-zijner	laat-na-hem.		
..			
een-koning,			8
//		
die-zit op-de-troon-van-het-oordeel;			
<>	\	!	
(is)uitwannend met-de-wel-ogen-zijner	al-af-kwaad.		
<>	\	
wie?-is-aan't-zeggen	glaskuis-houd-ik het-hart-mijner;		9
/	..		
rein-ben-ik:			
	!		
vandaan-van-de-verwaarding-mijner.			
\ fz \		
(weeg)steen en-(weeg)steen	AéJPháA en-AéJPháA ⁶⁶ ;		10
//	/ ..		
een-gruwel-voor die-JHWH-van-Israël:			
!			
ook~zij-andertwee. ⁶⁷			
\ fz	\	
ook in-de-handelingen-zijner	is-zich-aan't-doen-waarnemen~een-bonker;		11
<>	\	!	
ware~glaskuis en-ware-recht-uit	het-werk-zijner.		

⁶⁵ Zie Spr.18:4

⁶⁶ Een inhoudsmaat, waarschijnlijk een halve baal.

⁶⁷ Zie ook vs 23 en Deut.25:13-16 (Hier wordt aan de Torah gerefereerd en hooren we dan ook de naam JHWH) en zie ook Spr.11:1.

\ <> \
 het-oor dat-hoort en-het-wel-oog dat-ziet; 12
 / ..
 die-JHWH-van-Israël:
 // !
 maakt ook-hen-andertwee.
 \ fz
 niet-aan't-beminnen-jij slaap afwendend-dat~jij-aan't-derven-bent; 13
 <> \ !
 ontsluit de-welogen-jouwer verzaig-je-met-brood.
 \ fz \
 kwaad kwaad is-aan't-zeggen de-verwerver; 14
 // / ..
 en-weglopend voor-zich:
 !
 is-hij-zich-aan't-bepralen.
 \ fz
 er-is goud en-een-veelheid-aan~wendeparels; 15
 // / ..
 en-gerei kostbaar:
 !
 (zijn)lippen-van-volkennis.
 fz \
 neem~het-kostuum-zijner ja~staat-borg een-vreemde; 16
 <> \ !
 en-bij waargenomenen⁶⁸ verpand-hem.
 \ fz \
 aangenaam-is voor-iedermenselijke brood-van leugen; 17
 ..
 laat-er-achter:
 // !
 is-aan't-vol-worden~de-mond-zijner van-gruis.
 fz \
 berekeningen met-raadverschaffing zijn-vastzo-aan't-zijn; 18
 / ..
 en-met-snoervaardigheden:
 \ !
 maak broderij.
 <> \
 wie-ontmantelt~overleg is-een-die-gaat voor-kramerij; 19
 // / ..
 en-aan-wie-toegankelijk-maakt de-lippen-zijner;
 !
 ben-jij-niet je-aan't-mixen.
 fz \
 wie-kleineert de-omvamende-zijner en-de-moederende-zijner; 20

⁶⁸ dat zijn mensen die opvallen en een vreemde indruk maken.

aan't-vervluchten-is de-lamp-zijner:
 // // / ..
 in-een-menspupil-van duisternis.
 fz \
 een-eigendom dat-verschrikt bij-het-eerdere; 21
 / ..
 en-het-latere-daarvan:
 !
 is-niet aan't-zegenen.
 //
 niet-aan't-zeggen-jj ik-ben-aan't-vevredigen-toch~kwaad; 22
 // / ..
 wees-gespannen op-die-JHWH-van-Israël:
 \ !
 en-voorts-is-hij-aan't-bevrijden voor-jou.
 \ fz \
 een-gruwel-voor die-JHWH-van-Israël (is)een-steen en-een-steen; 23
 || \ !
 en-een-unster-van bedriegerij (is)niet~goed.
 //
 vandaan-vandie-JHWH-van-Israël (zijn)de-schreden-van-een-heerbaas; 24
 / ..
 en-een-roodling:
 // !
 waaraan?-is-hij-aan't-onderscheiden de-neemweg-zijner.
 \ fz \
 een-val-van roodling is-aan't-opslobberen heiligs; 25
 <> \ !
 en-om-laat-daarachter toezeggingen te-peilen.
 \ fz \
 uitwannend schenders (is)een-koning wijs; 26
 <> \ !
 en-voorts-doet-hij-zitten op-hen een-rad.
 \ fz \
 een-lamp-van die-JHWH-van-Israël (is)de-ademhaling-van een-roodling; 27
 / ..
 naspeurend:
 !
 al-af~de-kamerbinnens-van~de-buik.
 \ fz
 goede-gunst en-trouw zijn-aan't-behoeden-een-koning; 28
 <> \ !
 en-voorts-is-hij-aan't-grondvesten met-goede-gunst de-troon-zijner.
 \ \
 de-pronk-van verkiesbaren (is)de-kracht-hunner; 29
 <> \ !
 en-de-luister-van baardouden (is)grauwharigheid.

<p>.. goed(is't):</p> <p>//</p> <p>om-te-zitten op~de-wendehoek-van~een-dak; // / ..</p> <p>vandaan-van-een-vrouwmenelijke-van oordelen: // !</p> <p>en-ten-huize-van een verbondene.</p> <p>\ fz</p>	<p>.....</p> <p>10</p> <p>!</p>
<p>de-lichaamziel-van een-schender verlangt-naar-kwaad; <> \</p> <p>niet-is-aan't-gratie-verleend-words in-de-welogen-zijner de-met-gezel-zijner.</p> <p>fz</p>	<p>.....</p> <p>11</p>
<p>bij-het-beboeten-van~een-bruut is-aan't-wijs-words~een-toegankelijke; // / ..</p> <p>en-bij-het-onderwijs-geven aan-een-wijze: !</p> <p>is-hij-aan't-aannemen~volkennis.</p> <p>\ fz</p>	<p>.....</p> <p>12</p>
<p><> \ !</p> <p>een-onderwezene (is)een-rechtvaardige voor-het-huis-van een-schender; verommelend schenders tot-kwaad.</p> <p>\ fz</p>	<p>.....</p> <p>13</p>
<p>wie-beluikt het-oor-zijner vandaan-van-het-schreeuwen-van~een-arme; // / ..</p> <p>ook~hij is-aan't-roepen: !</p> <p>en-niet is-men-zich-aan't-toebuigen-naar-hem.⁷⁰</p> <p>\ fz</p>	<p>.....</p> <p>14</p>
<p>en-een-geschenk in-de-dijenschoot: // !</p> <p>hittigheid sterk.</p> <p>\ fz</p>	<p>.....</p> <p>15</p>
<p>vreugde(is) voor-de-rechtvaardige het-maken-van een-stelregel; / ..</p> <p>en-een-ontsteltenis: !</p> <p>voor-werkers-aan streverij.</p> <p>..</p>	<p>.....</p> <p>16</p>
<p>een-roodling: fz</p> <p>tuimelend vandaan-van-de-neemweg-van de-onderwezene;</p>	

⁷⁰ In het Hebreeuwse werkwoord NgáNáH, dat meestal met 'antwoorden' wordt vertaald, klinkt als kernwoord het begrip 'buigen'door; het betekent dus zo iets als 'zich toebuigen naar iemand'. De pasieve vorm, die hier staat, is in het Nederlands moeilijk te realiseren. Om de concordantie toch te laten horen vertalen we hier met 'men'.

is-in-de-afstemming-van schimmen aan't-rusten.	
\ fz \	
iedermenselijke die-tekort-komt (is)beminnend vreugde;	17
// / ..	
een-die-bemint wijn-en-olie:	
\ !	
is-niet rijk-aan't-woorden.	
\ \	
een-tegendaad (is) voor-de-rechtvaardige een-schender;	18
<> \ !	
en-de-drukplek-van recht-uiten (is) een-verkostumeerde ⁷¹ .	
..	
goed:	19
//	
(is)het-zitten in-een-inbrengeveld-als-land ⁷² ;	
<> \ !	
vandaan-van-een-vrouwenselijke die-oordeelt en-hartzeer-geeft.	
/// \ fz \	
een-voorraad begeerd en-olie (is)in-het-oord-van een-wijze;	20
<> \ !	
en-eenslaplendige-van een-roodling is-aan't-verslinden-dat.	
fz \	
wie-achtervolgt gerechtigheid en-goede-gunst;	21
// / ..	
is-aan't-vinden leven:	
// !	
gerechtigheid en-zwaarte.	
\ fz \	
naar-een-stad-van bazen gaat-op een-wijze;	22
/ ..	
en-voorts-doet-hij-neerdalen:	
\ !	
de-sterkte-van de-veiligheid-harer.	
\ fz	
wie-waarhoudt de-mond-zijner en-de-tong-zijner;	23
<> \ !	
(is)waarhoudend vandaan-van-beëngdheden de-lichaamziel-zijner.	
\ fz \	
een-borrelende snoever bruut (is) de-naam-zijner;	24
/ ..	
een-makende:	

⁷¹ iemand die zich anders voordoet dan hij/ zij is, daarom wordt dit woord vaak met 'bedrieger', maar dan verdwijnt uit de Nederlandse tekst de voor het Hebreeuws hier zo karakteristieke samenhang met 'opzichtige' kledij..

⁷² Het Hebreeuws draait om dit te kunnen uitdrukken de volgorde van de woorden om, maar omdat deze twee woorden dit keer door een maqqéph als één woordcombinatie met één zangaccent worden gezongen, kon hier de Nederlandse volgorde in de vertaling worden gekozen.

// / ..
 vandaan-van(anders-dan)-zilver en-goud:
 \ !
 (is)gratie goed.
 \ \
 rijkdom en-derving komen-elkaar-tegen; 2
 <> \ !
 makend al-af-hen (is)die-JHWH-van-Israël.
 /// \ \
 een-slimme ziet kwaad en-is-zich-aan't-versteken; 3
 / ..
 en-toegankelijkken:
 // !
 steken-over en-zij-woorden-beboet.
 \ fz \
 bij-de-kwetshieligheid-van gebogenheid (is)ontzag-voor die-JHWH-van-Israël; 4
 <> \ !
 rijkdom en-zwaarte en-leven.
 \ fz \
 sinaidoorns (en-)klapnetten (zijn)op-de-neemweg-van een-verkeerde; 5
 // / ..
 wie-waar-houdt de-lichaamziel-zijner:
 // !
 is-zich-verre-aan't-houden vandaan-daarvan.
 \ fz \
 wijd-in de-bonker over~de-mond⁷³-van de-neemwegen-zijner; 6
 // / ..
 ook ja~is-hij-baardoud-aan't-woorden:
 // !
 niet-is-hij-aan't-wijken vandaan-daarvan.
 fz \
 een-rijke-is bij-dervenden vore-steller-aan't-zijn; 7
 // / ..
 een-heerdienaar(is) die-leent:
 \ !
 voor-de-menselijke die-uitleent.
 \ fz
 een-arm-van valsheid is-aan't-afknotten~streverij; 8
 <> \ !
 en-de-stamstaf-van de-oversteking-zijner is-al-af-aan't-zijn.
 <> \
 een-goede-van-wel-oog hij is-aan't-ingezegend-woorden; 9
 <> \ !
 ja-hij-geeft vandaan-van-het-brood-zijner aan-de-arme.
 \ fz \
 verdrijf een-nabauwer en-aan't-uittrekken-is geoordeel; 10

⁷³ In de betekenis van: 'het begin'; vgl 'monding' .

/ ..
 en-aan't-verstillen-is:
 \ !
 oordeel en-kleinerling.
 //
 wie-bemint de-reuinheid-van-hart; 11
 // / ..
 gratie⁷⁴(is) het-lippenpaar-zijner:
 // !
 de-metgezel-zijner (is)een-koning.
 \ fz \
 de-wel-ogen-van die-JHWH-van-Israël behoeden volkennis; 12
 / ..
 en-voorts-verrommelt-hij:
 // !
 de-inbrengen-van een-verkostumeerde.
 \ fz \
 zegt een-trage een-stroper(leeuw) (is)op-het-straatbuiten; 13
 // / ..
 op-het-midden-van de-wijdten:
 !
 ben-ik-aan't-vermoord-worden.
 \ fz \
 een-kuilgat diep (is)de-mond-van vreemdsters; 14
 // / ..
 op-wie-vergramd-is die-JHWH-van-Israël:
 !
 is-aan'tvallen~daarin.
 fz \
 zotheid (is)verknoopt in-het-hart-van~een-bonker; 15
 // / ..
 en-de-stamstaf-van een-die-onderricht:
 // !
 is-verweg-aan't-doen-zijn-die vandaan-van-hem.
 \ fz \
 wie-bedrukt een-arme om-veel-te-doen-zijn voor-zich; 16
 // / ..
 gevend aan-een-rijke:
 !
 dusdanig~voor-een-tekort.
 // ..
 rek het-oor-jouwer; 17
 fz \
 en-hoor de-inbrengen-van wijzen;
 / ..
 en-het-hart-jouwer:

⁷⁴ In het Nederlands verbasterd tot 'gein'.

// !
 ben-jij-aan't-zetten op-de-volkènnis-van-mij.
 fz \
 ja-(als)lustgevend en ja-ben-jij-aan't-waar-houden-hen in-de-buik-jouwer; 18
 // / ..
 vastzo-zijn-zij-aan't-zijn verenigd:
 !
 op-het-lippenpaar-jouwer.
 \ fz
 om-te-geschieden (als)bij-die-JHWH-van-Israël zich-veilig-wetenden; 19
 <> ,
 doe -ik-volkènnen-jou vandaag,
 !
 dus-jij.
 /// \
 niet? schrijf-ik aan-jou voorheen; 20
 \ !
 met-raadverschaffingen en-volkènnis.
 ..
 om-te-doen-volkènnen-jou:
 fz \
 het-munt-echte-van de-gezegden-van trouw; 21
 // // / ..
 om-te-doen-weerkeren gezegden-van trouw:
 !
 aan-wie-zendt-jou.

~

SEDER

fz
 niet-ben-jij-aan't-afroepen- een- arme ja arm(is)-hij; 22
 <> \ !
 en-niet-ben-jij-aan't-verpulveren een-gebogene in-de-poort.
 fz \
 ja-die-JHWH-van-Israël is-aan't-twisten de-twist-hunner; 23
 <> \ !
 en-voorts-is-hij-aan't-benadelen enwel~die-benadelen-hen de-lichaamziel.
 fz \
 niet-ben-jij-gezelschap-aan't-zijn enwel-met- een-bezits-heer-van neuswalging; 24
 // / ..
 en-tot- een-manmenselijke-van heetheid:
 \ !
 niet ben-jij-aan't-komen.
 <>
 afwendend-dat-jij-tot-het-kuddetal-aan't-behoren-bent-van de-paden-zijner; 25
 <> \ !
 en-voorts-ben-jij-aan't-aannemen een-valstrik voor-de-lichaamziel-jouwer.

//
 niet-ben-jij-aan't-geschieden bij-wie-stoten~de-handzool; 26
 / ..
 bij-wie-borg-staan-voor:
 !
 hoog-draag-lasten.
 //
 ware't-geenzins~aan-jou om-te-bevredigen; 27
 // // / ..
 voor-wat? is-men-aan't-nemen het-ligbed-jouwer:
 !
 vandaan-van-de-drukplek-jouwer.
 fz \
 niet-ben-jij-aan't-verschuiven de-gebiedgrens wereldlang; 28
 <> \ !
 die maken de-omvamenden-jouwer.
 |' /// - ///
 aanschouw-jij een-menselijke ijl-vaardig bij-het-bodewerk-zijner: 29
 //
 voor-de-vertegenwending-van~koningen is-hij-geplaatst-aan't-woorden;
 / ..
 zonder-dat~hij-geplaatst-aan't-woorden-is:
 // !
 voor-de-vertegenwending-van duisteren.
 ~
 fz \
 ja~ben-jij-aan't-zitten om-brood-te-eten samen-met-een-vore-steller; 23.1
 // / ..
 onderscheidend ben-jij-aan't-onderscheiden:
 // !
 enwel-wie(is) voor-de-vertegenwending-jouwer.
 \ \
 en-voorts-ben-jij-aan't-stellen een-mes op-de-slobberaar-jouwer; 2
 <> \ !
 ware't-dat~een-bezitter-van -een-lichaamziel jij(bent).
 fz
 niet-ben-jij-aan't-verlangen de-smakelijkheden-zijner; 3
 / ..
 en-dat(is):
 \ !
 brood-van liegerijen.
 //
 niet-ben-jij-aan't-arbeiden voor-de-rijkdom; 4
 // !
 vandaan-van-de-onderscheidnakerijen-jouwer stop.
 /// // ..
 ben-ij-aan't-doen-vliegen? de-welogen-jouwer daarop: 5

/ _____ \
 en-geenszins(is)het(er)*
 /// \
 ja makend is-het-aan't-maken~voor-zich vleugels;
 / ..
 als-een-adelaar:
 // !
 en-hij-bevliegt de-helftenhemel.
 ..
 niet-ben-jij-aan't-brood-eten: 6
 fz \
 enwel~brood-van een-kwade-van weloog;
 ..
 en-niet-ben-jij-aan't-verlangen:
 !
 naar-de-smakelijkheden-zijner.
 /// // ..
 ja naar-wat-hij-inschat in-de-lichaamziel-zijner: 7
 / _____ \
 vastzo(is)-hij*
 \ fz \
 eet en-drink is-hij-aan't-zeggen aan-jou;
 / ..
 en-het-hart-zijner:
 !
 zonder-dat~(het-is)-genoot-met-jou.
 //
 het-brok-jouwer~(dat)jij-eet ben-jij-aan't-uitspugen-dan-toch; 8
 / ..
 en-voorts-ben-jij-aan't-verderven:
 // !
 de-inbrengen-jouwer (die)klankmooi(zijn).
 \ fz
 in-de-oren-van een-slaplondige niets~aan't-inbrengn-jij; 9
 / ..
 ja-hij-is-aan't-minachting-hebben:
 \ !
 voor-de-onderwezenheid-van de-woorden-jouwer.
 fz \
 niet-aan't-verschuiven-jij de-gebiedsgrens werelddoud; 10
 // / ..
 en-op-de-velden-van wezen:
 !
 niet-aan't-komen-jij.
 //
 ja-de-verlosser-hunner volhardt; 11

<> \ !
 hij-is-aan't-twisten enwel-met-wie-twisten samen-met-jou.
 \ \
 doe-komen voor-het-onderricht het-hart-jouwer; 12
 / ..
 en-de-oren-jouwer:
 !
 voor-gezegden-van~volkennis.
 \ \
 niet-aan't-beletten-ben-jij vandaan-van-een-bonker onderricht; 13
 // / ..
 ja-ben-jij-aan't-slaan-hem met-een-stamstaf:
 \ !
 is-hij-niet een-gestorvene-aan't-woorden.⁷⁵
 fz \
 jij met-de-stamstaf ben-jij-aan't-slaan-hem; 14
 / ..
 en-de-lichaamziel-zijner:
 // !
 vandaan-van-de-oergroeve ben-jij-eruit-aan't-slepen.
 fz \
 stichtkind-mijner ware-wijs het-hart-jouwer; 15
 <> \ !
 aan't-verheugen-is-zich het-hart-mijner ook-ik.
 //
 en-aan't-schaterlachen-zijn de-nieren-mijner; 16
 // / ..
 bij-het-inbrengen-van het-lippen-paar-jouwer:
 !
 van-recht-uitheden.

⁷⁵ Enkele notities bij deze tekst. 1.Het Hebreeuwse werkwoord NÁKháH, dat met 'slaan' wordt vertaald, betekent overduidelijk NIET dood-slaan en als dat hier niet kan, dan moet een vertaler, die concordant wil vertalen, wel tien keer nadenken voordat hij dat elders wel zou doen (een vertaler die niet concordant probeert te vertalen , kan geheel naar eigen goeddunken de context de vertaling laten bepalen - met alle gevolgen vandien). 2.In de toenmalige patriarchale cultuur werden lijfstraffen heel anders ervaren dan in onze huidige al dan niet patriarchale culturen, omdat de lichamelijke toen totaal anders werd beleefd: het hart was geen bloedpomp, maar het mentale levenscentrum, en het bloed(het 'roods') valt overal samen met de lichaamziel zelf, het hoofd is geen denkend brein, maar het eerste waarmee we (aan elkaar) verschijnen en communiceren, handen en voeten hebben een eigen wil etc. Lichamelijk pijn voelen is in die oude culturen anders - hoe anders is voor ons nauwelijks of niet meer na te voelen. En dat enorme verschil, maakt dat wij uit deze tekst niet kunnen en mogen afleiden, dat lijfstraffen NU aanvaardbaar, laat staan geboden en zinvol zouden zijn! 3.In het eerste zinsdeel van deze tekst gaat het uitdrukkelijk om *onderricht* en de oude vertaling 'tuchtiging' was en is misleidend. Gevoelig maken voor onderricht is het doel en middelen dienen dat doel dichterbij te brengen. 4.Er spreekt diepe betrokkenheid en liefde uit de tekst en geen woede, geen vergeldingsdrang of strafbehoefte. 4.Wie slaat doet ook zichzelf pijn. Wie zelfkwelling zoekt is ongeschikt als opvoeder en leermeester; wie sadistische neigingen heeft al helemaal (en ga zulke neigingen bij jezelf zorgvuldig na en geef het 'onderrichtsstokje (de'stamstaf) eventueel aan een ander!).De teksten hierna (14-18) bevestigen het hierboven gestelde en kunnen alleen zo recht worden verstaan. Merk op hoe actief onze organen (hart en ook nieren, de lippen) zijn - en dat is voor de schrijvers van toen en voor de lezers van de eeuwen na hen tot in Europa ongeveer het jaar 1700 GEEN beeldspraak!

!
 en-hij-zich-aan't-verheugen~in-hem.
 //
 aan't-verheugen-is-zich~de-omvamende-jouwer en-de-moederende-jouwer; 25
 / ..
 en-zij-is-zich-aan't-verheugen:
 !
 die-baart-jou.
 \ \
 geef~stichtkind-mijner het-hart-jouwer aan-de-omvamende-jouwer; 26
 / ..
 en-de-welogen-jouwer:
 // !
 de-neemwegen-mijner zijn-zij-aan't-behoeden.
 \ \
 ja-een-kuil-van diepte (is)een-hoer; 27
 // / ..
 een-bron-van beënging:
 !
 een-waargenomene(vrouw)⁷⁹.
 <> \
 voorwaar~zij-is als-een-gapper aan't-loeren; 28
 / ..
 en-verkostumeerden:
 // !
 bij-een-roodling aan't-toevoegen-is-zij.
 \\ // ~ |' /// \\
 voor-wie? het-wee voor-wie? een-behoefte voor-wie? de-oordelenden 29
 //
 [voor-wie? gekerm:
 fz \
 voor-wie? wonden gratis;
 / ..
 voor-wie:
 // !
 schelheid-van de-welogen.
 <>
 voor-wie-zich-verlaten om~de-wijn; 30
 / ..
 voor-wie-komen:
 // !
 voor-de-roes-van een-(wijn)mengsel.
 // ~ ~ / \
 niet-ben-jij-aan't-zien wijn ja is-zij-rood-aan't-worden* 31

⁷⁹ 'waargenomen' in de zin van opvallend en dus van vreemde herkomst, iemand die zich niet wil aanpassen en dus aandacht trekt.

ja~ is-zij-aan't-geven in-de-beker de-oogwel-harer;
 / ..
 zij-is-voor-zich-aan't-gaan:
 !
 in-rechtuitheden.

fz
 laat-daar-achter als-een-waargedrocht aan't-bijten-is-zij; 32
 // !
 en-als-een-basilisk is-zij-aan't-verspreiden⁸⁰.

fz
 de-wel-ogen-jouwer zijn-aan't-zien vreemde(vrouwen); 33
 / ..
 en-het-hart-jouwer:
 // !
 is-aan't-inbrengen verdraaiingen.

fz
 en-voorts-ben-jij-aan't-geschieden als-een-die-neerligt in-het-hart-van~de-zee;34
 / ..
 en-als-een-die-neerligt:
 \ !
 op-het-eerstdeel-van een-snoer⁸¹.
 // ..
 men-slaat-mij zonder-dat-ik-uitgeput-raak men-hamert-op-mij: 35
 / \
 zonder-dat-ik-volkèn*
 //
 wanneer? ben-ik-waak-warm-aan't-worden;
 / ..
 ben-ik-aan't-toevoegen:
 // !
 ben-ik-aan't-zoeken-hem nogmaals.

fz
 niet-ben-jij-ijverig-aan't-zijn bij-menselijken-van kwaadheid; 24.1
 / ..
 en-niet-zijn-jullie-aan't-verlangen:
 // !
 om-te-geschieden samen-met-hen.
 <> \
 ja-overweldiging is-aan't-mompelen het-hart-hunner; 2
 / ..
 en-moeite:

⁸⁰ waarschijnlijk aanvullen 'gif', tenminste wanneer we instemmen met het vermoeden van de meeste vertalers, al vanaf de oudheid, dat de Hebreeuwse spelling van hert woord hier foutief is: de letter Shin, die er staat moet een een Ssin zijn. Maar mogelijk is ook dat de spelling zoals die er staat behoort bij een werkwoord, waarvan het woord PhèRèSh is afgeleid, dat 'stront' betekent ofwel darminhoud. De basilisk zou dan zijn darminhoud uitspuiten: hij is aan 'stronten'.

⁸¹ Ook dit Hebreeuwse woord is in de vertaaltraditie als een fout beschouwd en is heel verschillend vertaald, van 'mast'(SV) tot 'in een grote deining' (LXX). Hier blijven we bij wat het Hebreeuws hier aanreikt.

// !
 de-lippen-hunner zijn('t)aan't-inbrengen.
 fz \
 met-wijsheid is-aan't-gesticht-worden een-huis; 3
 / ..
 en-met-onderscheidingsvermogen:
 !
 is-het-vastzo-gezet-aan't-worden.
 fz \
 en-met-volkennis zijn-kamerbinnens vol-aan't-worden; 4
 <> \ !
 van-al-af~welstand kostbaars en-lustgevends.
 //
 een-manbaas~wijs (is)in-sterkte; 5
 / ..
 en-een-manmenselijke-van-volkennis:
 !
 stevig-makend~kracht.
 \ fz \
 ja met-snoervaardigheden ben-jij-aan't-maken~voor-jou broderij; 6
 / ..
 en-bevrijding:
 \ !
 met-een-veelheid-aan raadschaffers.
 \ \
 verheven voor-de-zot (zijn)wijsheden; 7
 / ..
 in-de-poort:
 !
 is-hij-niet aan'topenen~de-mond-zijner.
 //
 een-die-berekent ten-kwade; 8
 / ..
 tot-hem:
 // !
 zijn-zij-'bezitter-van-opzetjes' aan't-roepen.
 \ \
 een-opzet-van zotheid (is)verwaarding; 9
 <> \ !
 en-een-gruwelijkheid voor-roodling (is)een-nabauwer.
 fz //
 laat-jij-je-zakken op-de-dag-van beënging; 10
 \ !
 eng-is de-kracht-jouwer.
 fz \
 sleep-eruit wie-genomen-worden om-te-sterven; 11
 // / ..
 zwikkenden(zijn-zij) ter-vermoording:

!

ware't-dat~jij-je-aan't-terughouden-bent.

ja~ben-jij-aan't-zeggen: 12

□ / \

kijk-hier niet~volkènnen-wij dit*

- /// \ \ . .

niet?-hij-die-vast-stelt harten is-hij-aan't-onderscheid-maken:

\ fz \ \

en-hij-die-behoedt de-lichaamziel-jouwer is-hij aan't~volkènnen;

<> \ !

en-hij-doet-terugkeren tot-AæDáM naar-het-werk-zijner.

eet~stichtkind-mijner honing ja~goed(is't); 13

// / . .

en-honingmost zoet-zijnde:

!

op~de-inwijder⁸²-jouwer.

/// //

vastzo de-kennis-van wijsheid: 14

/ \

voor-de-lichaamziel-jouwer*

fz \ \

ware't-dat~jij-vindt dan-is-er een-later;

/ . .

en-de-gespannenheid-jouwer:

\ !

is-niet aan't-afgescheiden-woorden.

~

\ fz \ \

niet-ben-jij-aan't-loeren schender om-het-lustoord-van een-rechtvaardige; 15

// !

niet-ben-jij-aan't-overweldigen de-legeringsplek-zijner.

///\ \ \ \

ja zeven(keer) is-aan't-vallen een-rechtvaardige en-voorts-is-hij-aan't-opstaan;16

/ . .

en-schenders:

// !

zijn-aan't-struikelen op-kwaad.

\ fz \ \

als-valt de-vijand-jouwer ben-jij-je-niet-aan't-verheugen; 17

⁸² Het Hebreeuwse woord voor 'gehemelte', dat is afgeleid van het werkwoord CháNàK, dat 'inwijden' betekent en dat we kennen in het de naam van het feest CháNoeKháH.

/ . .
 en-als-hij-struikelt:
 // !
 is-niet-aan't-juichen het-hart-jouwer.
 \ fz \
 afwendend-dat-(t)aan't-zien-is die-JHWH-van-Israël en-het-kwade 18
 [in-de-welogen-zijner;
 <> \ !
 en-hij-doet-keren vandaan-van-op-hem de-walgneus-zijner.
 //
 niet-ben-jij-aan't-ontgloeien bij-kwaaddoeners; 19
 / . .
 niet-ben-jij-ijverig-aan't-zijn:
 !
 bij-schenders.
 /// \ \
 ja niet-is-er-aan't-geschieden een-later voor-de-kwade; 20
 <> \ !
 de-lamp-van schenders is-aan't-vervluchtigen.
 \ \
 heb-ontzag~enwel-voor-die-JHWH-van-Israël stichtkind-mijner 21
 [en(voor)de-koning;
 / . .
 ware'er-veranderenden:
 !
 niet-ben-jij-(hen)aan't-mixen.
 fz \
 ja~plotseling is-aan't-opstaan de-overmachtiging-van-hen; 22
 // / . .
 en-ongeluk-van hun-andertwee:
 // !
 wie? (is't)volkènnende.
 =
 //
 ook~deze(dingen) (zijn)voor-wijzen; 23
 <> \ !
 het-waarnemen-van~een-vertegenwending bij-stelregelin
 [zonder~het-goede.
 \\ - <> //
 hem-die-zegt tot-een-schender rechtvaardig (ben)jij 24
 //
 [aan't-verdoemen-zijn-hem genotenvolken;
 // !
 aan't-vergramd-zijn-op-hem groeperingen.
 //
 en-voor-wie-terrechtbrengen is-het-klankmooi-aan't-zijn; 25

/ ..
 ik-zie:
 // !
 aan-neem-ik onderricht.
 \ fz \
 weinig slapen weinig sluimering; 33
 \$ <> \ !
 weinig om-elkaar-heen-slaan-van handen om-neer-te-liggen.
 //
 en-(dan)komt~al-voortgaande de-armoede-jouwer; 34
 / ..
 en-het-tekort-jouwer:
 \ !
 als-een-manmenselijke-met een-schut(schild).
 <> \
 ook-deze(zijn) vore-stellen-van SheLoMoH; 25.1
 // / ..
 die doen-opklimmen⁸³:
 /// \ !
 de-menselijken-van ChieZeQieJJáH koning-van~JeHuWDáH.
 \ fz \
 de-zwaarte-van gods doet-verstoken-blijven een-inbrengr; 2
 // / ..
 en-de-zwaarte-van koningen:
 \ !
 peilt een-inbrengr.
 \ fz \
 de-helftenhemel aan-verhevenheid en-het-land aan-diepte; 3
 // / ..
 en-het-hart-van koningen:
 \ !
 (is)geen peilen(aan).
 \ \
 zet-opzij de-verschuifselen⁸⁴ vandaan-van-het-zilver; 4
 <> \ !
 en-voorts-trekt-uit voor-de-smelter gerei.
 \ fz
 zet-opzij de-schender voor-de-vertegenwending-van~de-koning; 5
 <> \ !
 en-vastzo-is-aan't-zijn op-het-recht de-troon-zijner.⁸⁵
 //
 niet-ben-jij-je-aan't-tooien voor-de-vertegenwending-van~de-koning; 6
 // / ..
 en-op-de-opstaanplaats-van groten:

⁸³ Vgl het Nederlandse 'opdiepen' .

⁸⁴ Waarschijnlijk de sintels bij het verhitten van zilvererts.

⁸⁵ Zie Spr.20:28

!
 ben-jij-niet-aan't-staande-blijven.
 /// // ..
 ja goed(is dat) hij-zegt-aan-jou: 7
 / \
 ga-op hier-heen*
 \ \
 vandaan-daarvan-dat-hij-lager-doet-zijn-jou voor-de-vertegenwending-van

 [een-zichzelf-opofferende;
 <>... \..... !
 die zien de-welogen-jouwer.
 // ..
 niet-ben-jij-aan't-uittrekken tot-twist: 8
 / \
 ijlings*
 \ <>
 afwendend wat~jij-aan't-maken-bent in-het-laat-achter-daarvan;
 <> \ !
 als-schaamdeelachtig-doet-zijn enwel-jou de-metgezel-jouwer.
 fz \
 de-twist-van-jou twist(die) samen-met~de-metgezel-jouwer; 9
 <> \ !
 en-het-overleg-van een-latere ben-jij-niet-aan't-ontmantelen.
 //
 afwendend-dat-aan't-ontgunstigen-is-jou een-horende; 10
 / ..
 en-het-geroddel-van-jou:
 \ !
 niet is-het-aan't-gekeerd-worden.
 \ fz //
 appels-van goud op-een-lonkschalen-van zilver; 11
 / ..
 (is)een-inbreng:
 // !
 ingebracht op-het-raderengestel-daarvan.
 \ fz
 een-ooring-van goud en-een-halssnoer-van~fijngoud; 12
 // / ..
 (is)een-terechtbrengende wijze:
 // !
 op~het-oor-van een-horende.

SEDER

\ \ \ .
 als-een-schild-van~sneeuw op-de-dag-van het-knotten⁸⁶, 13

⁸⁶ aanvullen: van het gewas, d.w.z. 'oogsten'.

(is)een-afgevaardigde (die)betrouwbaar(is) voor-wie-zendt-hem;
 <> \ fz \
 en-de-lichaamziel-van de-machtiger-zijner is-hij-aan't-doen-weerkeren.

~

\ fz \
 hoog-dracht-dampen en-beluchting en-plasregen geenszins; 14
 // / ..
 (zo-is)een-iedermenselijke die-zich-bepraalt:

!
 op-het-afgeven-van-leugen.
 \ fz \
 met-gestrektheid-van neuswalging is-toegankelijk-aan't-worden een-magistraat;15
 // / ..
 een-tong (die)zacht(is):

!
 is-aan't-breken-het-knokige.
 \ fz \
 honing vind-jij eet naar-de-maat-jouwer; 16
 / ..

afwendend-dat-jij-aan't-verzadigd-wordsen-bent-daarvan:
 !
 en-voorts-ben-jij-an't-uitspugen-dat.
 \ fz \
 maak-kostbaar het-voetebeen-jouwer vandaan-van-het-huis-van 17
 [de-metgezel-jouwer;

/ ..
 afwendend-dat-hij-aan't-verzadigd-wordsen-is-van-jou:
 !
 en-voorts-aan't-beweigeren-is-jou.

\ fz \
 een-verspetteraar en-een-zwaard en-een-pijl getand; 18
 // // / ..
 (zo-is)een-iedermenselijke die-zich-toebuigt bij-de-metgezel-zijner:

\ !
 (als)een-nogmaligsteller-van leugen.
 \ fz \
 een-tand die-stuk-gebeukt-is en-een-voetebeen dat-wankelt; 19
 // / ..

is-een-zich-veilig-weten-bij een-gekostumeerde:
 \ !
 op-de-dag-van beënging.

// \ \ fz \
 een-zich-sierende-met een-kostuum op-de-dag-van koude zuur op-loog; 20
 // / ..
 (zo-is)een-die-zingt met-gezangen:

\ fz \
 een-stad opengereten geen muur; 28
 / ..
 (is)een-menselijke:
 /// <> \ !
 die geenszins versperrende(is) de-beluchting-zijner.
 /// ..
 als-sneeuw in-waakwarmte: 26.1
 //
 en-als-regen bij-het-knotten;
 /// <> \ !
 vastzo (is) is-niet-lustgevend voor-een-slaplendinge zwaarte.
 \ fz \
 zoals(is)-een-tsjirper om-te-fladderen zoals(is)-een-zwaluw om-te-vliegen; 2
 // // ..
 vastzo-is een-kleinerling gratisweg:
 \ !
 niet aan't-aankomen.
 \ fz \
 een-afstruinkoord (is)voor-een-paard een-toom voor-een-ezel; 3
 / ..
 en-een-stamstaf:
 \ !
 voor-de-rug-van slaplendingen.
 \ fz
 niet-ben-jij-je-aan't-toebuigen-naar een-slaplendinge naar-de-zotheid-zijner; 4
 \ !
 afwendend-dat-jij-aan't-gehouden-worden-bent-voor-hem ook-jij.
 \ fz
 buig-je-toe-naar een-slaplendinge naar-de-zotheid-zijner; 5
 <> \ !
 afwendend-dat-hij-aan't-geschieden-is (als)een-wijze in-de-welogen-zijner.
 \ fz \
 een-die-afknot de-voetebenen geweld drinkend; 6
 <> \ !
 Is-wie-zendt inbrengen door-de-hand-van-een-slaplendinge.
 \ fz
 bungelen de-benen vandaan-van-een-hinkende; 7
 / ..
 en-een-vore-stel:
 \ !
 in-de-mond-van slaplendingen.
 \ fz
 als-een-die-inengt een-steen bij-een-verkeiler; 8
 <> \ !
 vastzo-(is)een-die-geeft aan-een-slaplendinge zwaarte.
 fz \
 een-ringdoorn gaat-op in-de-hand-van-een-roesdronkene; 9

/ ..
 en-een-vore-stel:
 \ !
 in-de-mond-van slaplendigen.
 //
 een-veelhebber -(is)aanpakkend~al-af; 10
 // / ..
 en-is-verlonend een-slaplendige:
 // !
 en-is-verlonend overstekers.
 fz \
 zoals-een-hond terugkeert op~het-spuugsel-zijner; 11
 / ..
 is-een-slaplendige:
 // !
 andermaal-bezig-zijnde met-de-zotheid-zijner.⁸⁷
 ..
 jij-ziet: 12
 fz \
 iemand wijs in-de-wel-ogen-zijner;
 <> \ !
 gespannenheid (is-er) voor-een-slaplendige vandaan-van(anders-dan-hij)-hem.⁸⁸
 \ fz \
 zegt een-trage een-klauwige(leeuw) (is)op-de-neemweg; 13
 / ..
 een-stroper(leeuw):
 \ !
 (is)onderscheidend de-wijde(pleinen).⁸⁹
 fz \
 de-bungeldeur is-aan't-rondsingelen op-de-deurpin-harer; 14
 / ..
 en-een-trage:
 !
 op~de-uittrekstede-zijner.
 - /// \ fz
 weg-stopt een-trage de-hand-zijner in-de-schotel; 15
 / ..
 af-tobt-hij-zich:
 // !
 om-te-doen-terugkeren-hem naar~de-mond-zijner.⁹⁰
 \ \
 wijs (is) een-trage in-de-welogen-zijner; 16
 / ..
 vandaan-van(anders-dan)-zeven:

⁸⁷ Zie; II Petr.2:22

⁸⁸ Zie: Spr.29:20

⁸⁹ Zie Spr.22:13

⁹⁰ Zie Spr.19:24

/
 en-in-het-naderlijf-zijner:
 // !
 is-hij-aan't-zetten bedrog.
 \ <>

ja-is-aan't-gratie-smeken de-stem-zijner niet~aan't-vertrouwen-op-hem; 25
 ///<> \ !
 ja zeven gruwelijkheden in-het-hart-zijner.
 \ fz

is-verhuld-aan't-worden beweigering met-hoog-heendraverij; 26
 <> \ !
 is-aan't-ontmanteld-worden het-kwaad-zijner in-de-afstemming.
 fz \

wie-graaft-een-kuil daarin is-hij-aan't-vallen; 27
 // / // !
 wie-wentelt een-steen naar-hem is-die-aan't-terugkeren.⁹⁴
 fz \

een-tong-van~leugen is-aan't-beweigeren die-verpulveren-hem; 28
 // / ..
 en-een-mond die-vereffent:
 // !
 is-aan't-maken afkraking.
 <> \

niet-ben-jij-je-aan't-bepalen bij-de-dag-van morgen; 27.1
 /// / ..
 ja~niet-ben-jij-aan't-volkennen:
 // !
 wat-aan't-baren-is een-dag.
 \ \

aan't-bepalen-is-jou een-vreemde en-niet-de-mond-jouwer; 2
 / ..
 een-waarneembare:
 !
 en-niet-het-lippenpaar-jouwer.
 fz \

zwaar-is-een-steen en-een-torsing het-zand; 3
 // / ..
 en-het-hartzeer-van een-zot:
 // !
 is-zwaar vandaan-van(anders-dan)-zij-andertwee.
 \ fz \

de-wreedheid-van hittigheid en-de-overspoeling-van neuswalging; 4
 // / ..
 en-wie? is-aan't-staande-blijven:
 // !
 voor-de-vertegenwending-van ijver.

⁹⁴ Zie: Ps.7:16; 9:16; 57:7; Pred.10:8.

fz \
goed(is) het-terecht-wijzen-van de-ontmanteling⁹⁵; 5
// !
vandaan-van(anders-dan)-het-beminnen-van wie-verstoken-zijn.

fz \
betrouwbaar(zijn) de-wonden-van een-die-bemint; 6
/ ..
en-afbidbaar:
// !
de-kussen-van een-die-beweigert.

\ fz \
een-lichaamziel (die)verzadigd(is) is-aan't-verstampen honingmost; 7
// / ..
en-de-lichaamziel (die)hongerig(is):
// !
al-af~het-bittere (is)zoet.

fz \
als-een-tsjirper die-zich-wegpakt vandaan-van-het-nest-zijner; 8
/ ..
vastzo(is)-een-menselijke:
// !
zich-wegpakkend vandaan-van-de-opstaanplaats-zijner.

\ fz \
olie en-verwalming zijn-aan't-verheugen-een-hart; 9
// / ..
zoetheid-van de-metgezel-zijner:
!
(is-er)vandaan-van(vanwege)-de-raadverschaffing-van~een-lichaamziel.

| <> |' ..
de-metgezel-jouwer en-de-metgezel-van de-omvamende-jouwer 10
[ben-jij-niet-aan't-verlaten:
// ..
en-in-het-huis-van-de-broederverwant-jouwer:
fz \
ben-jij-niet-aan't-komen op-de-dag-van jouw-overmachtiging;
// \ / ..
goed(is) een-naastwonende lijfnabij:
// !
vandaan-van(anders-dan)-een-broederverwant verweg.

\ fz \
wees-wijs stichtkind-mijner en-verheug het-hart-mijner; 11
<> \ !
en-voorts-doe-ik-terugkeren tot-die-mij-hoont een-inbreng.

/// \ \
een-slimme ziet kwaad hij-versteekt-zich; 12
/ ..
toegankelijkken:

⁹⁵ = de ontmantelden, zij die open en bloot staan.

// !
 zij-steken-over en-worden-beboet.⁹⁶
 \\ \
 neem~het-kostuum-zijner ja-als-borgstelling-geeft't een-vreemde; 13
 <> \ !
 en-om een-waarneembare(vrouw) verpand-het.
 - /// \\ \ fz \
 wie-inzegt de-metgezel-zijner met-een-stem groot in-de-ochtend 14
 [schoudert-zich;
 / ..
 een-kleining:
 // !
 is-aan't-berekend-worden voor-hem.
 \ <> \
 geleek⁹⁷ onophoudelijk op-de-dag-van slagregens; 15
 // / ..
 voor-een-vrouwmenelijke-van oordelen:
 !
 wordt-het-gehouden.
 //
 wie-noordelijk-opbergt-haar begt-noordelijk-op~beluchting; 16
 <> <> !
 en-de-olie-van de -zuidenrechter(hand)-zijner is-aan't-roepen.
 \ \
 ijzer met-ijzer is-menaan't-scherpen; 17
 / ..
 en-een-manmenelijke:
 \ !
 is-aan't-scherpen de-vertegenwending-van~de-metgezel-zijner.
 \ fz \
 de-behoeder-van een-vijgeboom is-aan't-eten de-vrucht-zijner; 18
 <> \ !
 en-wie-waarhoudt de-machjtiger-zijner is-zwaarte-aan't-krijgen.
 fz \
 zoals-te-water de-vertegenwending (is-)voor-de-vertegenwending; 19
 /// / ..
 vastzo (is) het-hart-van~een-roodling:
 !
 voor-de-roodling.
 \ fz
 oergroeve en-teloorgang zijn-niet aan't-verzadigd-worden; 20
 // / ..
 en-de-welogen-van de-roodling:
 \ !
 zijn-niet aan't-verzadigd-worden.

⁹⁶ Zie: Spr.22:3.

⁹⁷ Het Nederlandse werkwoord 'leken' is een wat ongebruikelijk woord voor 'druppelen'. Het hier gebruikte Hebreeuwse woord komt alleen hier maar voor en is dus ook ongebruikelijk.

// ..
 een-die-weidt sukkels:
 // !
 is-schaamdeelachtig-aan't-doen-zijn de-omvamende-zijner.
 \ fz \
 die-veel-doet-zijn de-welstand-zijner met-bijtgeld en-met-verveelvoudiging; 8
 <> \ !
 voor-de-welstand-van armen is-hij't-aan't-verzamelen.
 \ fz \
 wie-doet-wijken het-oor-zijner vandaan-van-het-horen-van uitlegging; 9
 / ..
 ook-het-zich-uitspreken-van-hem:
 !
 (is)een-gruwel.
 /// \\ \ ..
 wie-doet-verdwalen recht-uiten op-een-neem-weg kwaad: 10
 //
 in-de-kuil-van-hem is-hij~aan't-vallen;
 / ..
 en-volgaven:
 !
 zij-zijn-in-eigendom-aan't-krijgen-goed.
 \ fz \
 wijs in-de-welogen-zijner (is)een-manmenselijke (die)rijk(is); 11
 <> \ !
 en-arme die-onderscheidingsvermogen-heeft is-aan't-peilen-hem.
 \ fz \
 bij-het-schaterlachen-van rechtvaardigen is-er-veel te-pronken; 12
 // / ..
 en-bij-het-opstaan-van schenders:
 \ !
 is-aan't-speuren roodling.
 // fz \
 wie-verhult de-afvalligheid-zijner is-zich-niet aan't-doorzetten; 13
 <> \ !
 en-wie(die)-volkènt en-verlaat is-een-moederschoot-aan't-vinden.
 \ fz \
 gelukgewenst een-roodling vrezend steevast; 14
 // / ..
 en-wie-stijf-doet-zijn het-hart-zijner:
 // !
 is-aan't-vallen in-kwaad.
 fz \
 een-stroper(leeuw)-die-snuift en-een-beer die-heen-enwe-weer-beent; 15
 // / ..
 is)een-die-zich-vore-stelt-als een-schender:
 \ !
 over een-genotenvolk-arm.

..
 een-voorlegger: 16
 \ fz //
 heeft-tekort aan onderscheidingsvermogen en heeft-veel
 ..
 [aan-bedrukkingen;
 // / ..
 een-die-beweigert winst:
 // !
 is-uitgestrekt-aan't-zijn-aan dagen.

~

SEDER

fz \ ..
 een-roodling die-bedrukt-is met-de-roodsstorting-van-een-lichaamziel; 17
 // / ..
 tot-een-vergaarbak is-hij-aan't-vluchten:
 !
 niet-is-men-aan't-tegenhouden~hem.

\ fz ..
 wie-gaat volgaaf is-zich-aan't-bevrijden; 18
 // / ..
 en-wie-verkeerd-is op-een-neemwegen-paar:
 // !
 is-aan't-vallen op-de-éne.

\ fz ..
 wie-heerdient het-roodlingse-zijner is-aan't-verzadigen~brood; 19
 // / ..
 en-wie-volgt lozen:
 !
 aan't-verzadigen-is(hem)~derfte.

\ fz ..
 een-menselijke (die)betrouwebaar(is) vele(zijn)-de-inzegegningen; 20
 // / ..
 en-spoort-hij-aan om-rijk-te-doen-zijn:
 \ !
 niet is-hij-straffeloos-aan't-zijn.

// ..
 het-waarnemen¹⁰¹-van~vertegenwendigingen (is)niet~goed; 21
 / ..
 en-om-een-brok~brood:
 !
 is-afvallig-aan't-worden~een-baas.

// ..
 wie-verschrikt-wordt om-(zijn)welstand: 22

¹⁰¹ In de betekenis van: 'afgaan op'.

fz \ ..
 (is)een-menselijke kwaad-van weloog;
 / ..
 en-niet-is-jij-aan't-volkennen:
 // !
 ja~tekort is-aan't-overkomen-hem.
 /// \ fz \
 wie-terechtbrengt een-roodling laat-daarna gratie is-hij-aan't-vinden; 23
 // !
 vandaan-van(anders-dan)-wie-effen-doet-zijn de-tong.
 /// - /// ..
 wie-wegropt van-de-omvamende-zijner en-van-de-moederende-zijner: 24
 //
 en-zegt geenszins~een-afvalligheid;
 // / ..
 een-verbodene (is)hij:
 \ !
 voor-een-menselijke-van verderf.
 fz \
 een-wijde-van~lichaamziel is-zich-aan't-aanklampen-aan een-oordeel; 25
 <> \ !
 en-wie-zich-veilig-weet op~die-JHWH-van-Israël is-vet-aan't-worden.
 \ fz \
 wie-zich-veilig-weet bij-het-hart-zijner hij(is) slapendig; 26
 // / ..
 en-hij-die-gaat in-wijsheid:
 \ !
 hij is-aan't-ontkomen.
 \ fz \
 hij-die-geeft aan-een-dervende geenszins(is er) tekort; 27
 // / ..
 wie-niet-wetend-doet-zijn de-welogen-zijner:
 !
 veel(zijn)-de-vloeken.
 \ fz \
 bij-het-opstaan-van schenders is-zich-aan't-versteken roodling; 28
 / ..
 en-bij-het-teloorgaan-van-hen:
 // !
 zijn-veel-aan't-worden rechtvaardigen.
 \ <>
 een-menselijke-van terechtwijzingen die-stijf-maakt~de-nek; 29.1
 // / ..
 plots is-hij-aan't-gebroken-worden:
 \ !
 en-geenszins (is er) herstel.
 \ fz \
 als-veel-zijn rechtvaardigen is-zich-aan't-verheugen het-genotenvolk; 2

// / ..
 en-als-zich-vore-stelt een-schender:
 // !
 is-aan't-jammeren het-genotenvolk.
 \ fz \
 een-menselijke~die-bemint wijsheid is-aan't-verheugen 3
 [de-omvamende-zijner;
 // / ..
 en-een-metgezel-van hoeren:
 !
 is-aan't-doen-te-loor-gaan~welstand.
 ..
 een-koning: 4
 fz \
 met-stelregeling is-hij-staande-aan't-doen-blijven het-land;
 <> \ !
 en-een-manmenselijke-van cijnshellingen is-het-aan't-slopen.
 fz \
 een-manbaas die-'t-effen-maakt op-tegen-de-metgezel-zijner; 5
 / ..
 (is)een-wegvang:
 // !
 spreidend over~de-voetstampen-zijner.
 /// \
 door-afvalligheid (is)een-manmenselijke (die)kwaad(is) een-struikelblok; 6
 / ..
 en-een-rechtvaardige:
 // !
 is-aan't-jubelschreien en(is)-zich-verheugend.
 \ fz \
 volkennend(is) een-rechtvaardige het-oordeel-van armen; 7
 / ..
 een-schender:
 // !
 hij-is-niet-aan't-onderscheiden kennis.
 \ fz \
 menselijken-van bruutheid zijn-aan't-opblazen een-trefburg; 8
 / ..
 en-wijzen:
 // !
 zij-zijn-aan't-doen-keren een-walgneus.
 ..
 een-manmenselijke~(die)wijs(is): 9
 fz \
 stelt-hij-zich-de-regel samen-met-een-manmenselijke (die)zot(is);
 // / ..
 en-is-hij-bewogen en-lacht-hij:
 \ !
 en-geenszins(is er) rust.

\ fz
 menselijken-van roodsstortingen zijn-aan't-beweigeren-een-volgave; 10
 / ..
 en-(wie)rechtuit(zijn):
 // !
 zij-zijn-aan't-zoeken de-lichaamziel-zijner.
 \\ \
 al-af~de-beluchting-zijner (is)doende-uittrekken een-slaplondige; 11
 / ..
 en-een-wijze:
 // !
 in-het-achter-late is-hij-die-aan't-lenigen¹⁰².
 <> \
 een-vore-steller die-opmerkzaam-is op~inbreng-van~leugen; 12
 // !
 al-af~de-bedienden-zijner (zijn)schenders.
 /// \
 een-dervende en-een-manmenselijke-van pressies komen-elkaar-tegen; 13
 <> \ !
 verlichtend~de-welogen-van hun-andertwee (is)die-JHWH-van-Israël.
 /// \
 een-koning die-regel-stelt in-trouw de-armen; 14
 / ..
 de-troon-zijner:
 // !
 is-op-den-duur vastzo-aan't-zijn.
 \ fz \
 een-stamstaf en-een-terechtwijzing zijn-aan't-geven wijsheid; 15
 // / ..
 en-een-bonker heengezonden:
 // !
 is-te-schande-makend de-moederende-zijner.
 \ fz
 als-veel-zijn de-schenders is-veel-aan't-zijn~afvalligheid; 16
 / ..
 en-rechtvaardigen:
 // !
 bij het-vallen-van hen zien-zij-toe.
 \ fz
 onderricht de-stichtzoon-jouwer en-hij-is-rust-aan't-brengen-jou; 17
 <> \ !
 en-hij-is-aan't-geven wellusten voor-de-lichaamziel-jouwer.
 ~
 \ fz \
 als-er-geen schouwer(is) is-zich-aan't-laten-varen het-genotenvolk; 18

102 = rustig maken.

	<>	\	!	
	en-een-waarhouder-van de uitlegging gelukgewenst-is-hij.			
fz		\	
	met-inbrengen is-niet-aan't-onderricht-worden een-heerdienaar;			19
	/	..		
	ja-hij-is-aan't-onderscheiden:			
	\	!		
	en-(is)geenszins een-die-zich-toebuigt.			
	..			
	aanschouw-jij:			
	<>	\	
	een-manmenselijke die-aanspoort met-inbrengen;			
	<>	\	!	
	gespannen-verwachting(is er) voor een-slaplendinge			
		\	[vandaan-van(anders-dan)-voor-hem.	
	\	\	
	(is men)vertroetelend vandaan-van-de-bonktijd de-heerdienaar-zijner;			21
		..		
	dan-in-het-latere-van-hem:			
	//	!		
	geschiedt-hij (als)iemand-die-gaat-beletten ¹⁰³ .			
	<>	\	
	een-manmenselijke-van-neuswalging is-aan't-irriteren al-oordelend;			
	<>	\	!	
	en-een-bezitsheer-van hittigheid is-veel-in-afvalligheid.			
	\	fz	
	de-hoovaardigheid-van een-roodling is-aan't-verlagen-hem;			23
	/	..		
	en-de-lage ¹⁰⁴ -van-beluchting:			
	//	!		
	is-aan't-vasthouden zwaarte.			
	\	fz	\
	wie-vereffent genoot-met-een-steler is-een-beweigeraar-van			24
			[delichaamziel-zijner;	
	//	/	..	
	een-bezwering is-hijaan't-horen:			
	\	!		
	en-niet is-hij(die)aan't-voorleggen.			
	\	fz	\
	de-huivering-van een-roodling is-aan't-geven een-struikeling;			25
	<>	\	!	
	en-wie-zich-veilig-weet bij-die-JHWH-van-Israël is-een-steilte-aan't-worden.			
fz	\		
	velen (zijn)zoekenden de-vertegenwending-van-een-vore-steler;			26

¹⁰³ Het Hebreeuwse woord komt alleen hier maar voor en de betekenis is onzeker. De SV kiest voor: 'als een zoon willen zijn' en neemt een schrijffout aan (de M voor de B); NB en F.Baader voor: rechthebbende willen zijn en leidt het af van het werkwoord MÓNÓH, dat 'besommen' betekent; anderen houden het op een vorm van het werkwoord MáAaN, dat 'beletten' betekent; hen volgen we.

¹⁰⁴ in de zin van 'nederige'.

/ . .
 en-vandaan-van~die-JHWH-van-Israël:
 !
 (is)een-stelregel-van~een-manmenselijke.
 \ fz \
 een-gruwel-van rechtvaardigen (is)een-manmenselijke-van valsheid; 27
 <> \ !
 en-de-gruwel-van een-schender (is)een-recht-uite-van~neemweg.
 ~
 /// // . .
 de-inbrengen~van AáGuWR stichtzoon-van~JáQèH: 30.1
 / \
 de-hoog-draaglast*
 \ fz
 konde-van de-manbaas aan-AieJTieJAÉL;
 <> !
 voor-AieJTieJAÉL en tot-AoKháL.
 /// \ \
 ja vee-dom(ben) ik vandaan-van(anders-dan)-een-manmenselijke; 2
 <> \ !
 en-niet(is)-het-onderscheidingsvermogen-van een-roodling aan-mij.
 //
 en-niet-leer-ik wijsheid; 3
 <> \ !
 en(ben-ik)-de-volkènnis-van geheiligden aan't-volkènnen.
 /// \ \ |'
 wie? gaat-op-helftenhemel-waarts en-voorts-daalt-hij-neer 4
 /// \ \ |' \\
 [wie? haalt-samen~beluchting in-de-vuisten-zijner wie? benauwt~wateren
 [met-een-gewaad,
 fz \
 wie? doet-opstaan al-af~de-randen-van~het-land;
 //
 wat?(is)~de-naam-zijner en-wat?-de-naam-van-het-stichtkind-zijner:
 \ !
 ja ben-jij-dat-aan't-volkènnen.¹⁰⁵
 \ \
 al-af~het-gezegde-van de-godheid is-uitgesmolten; 5
 // / . .
 een-beschutting (is)het:
 // !
 voor-wie-verdriet-hebben bij-hem.
 //
 niet-ben-jij-aan't-toevoegen op-de-inbrengen-zijner; 6

¹⁰⁵ Zie: Jes.40:12.

<> \ !
 afwendend-dat-hij-aan't-terechtbrengen-is jou en-jij-voorts-aan't-liegen-bent.

~
 fz //
 andertwee(dingen) wens-ik vandaan-van-bij-jou; 7

// / ..
 niet-ben-jij-(ze)aan't-beletten vandaan-van-mij:
 <> !
 bij-het-nog-vers-zijn-dat ik-aan't-sterven-ben.

/// |' \ ..
 waan en-een-inbreng-van~liegerij doe(ze)-ver-zijn vandaan-van-mij: 8

\ fz
 derving en-rijkdom ben-jij-niet-aan't-geven-aan-mij;
 / ..
 geef-als-vreetkost-aan-mij:
 \ !
 brood wat-ingegrift-is-voor-mij.

\\ ~
 afwendend-dat-ik-mij-aan't-verzadigen-ben en-ik-voorts-aan't-huichelen-ben 9

..
 [en-ik-voorts-aan't-zeggen-ben:

// / \
 wie?(is) die-JHWH-van-Israël*

// ..
 en-afwendend-dat-ik-aan't-derven-ben en-voorts-aan't-stelen-ben;
 / ..
 en-ik-voorts-aan't-aanvatten-ben:
 \ !
 de-naam-van de-gods-mijner.

~
 \ fz
 niet-ben-jij-over-de-tong-aan't-doen-gaan een-heerdienaar 10
 [bij-de-machtiger-zijner;

// !
 afwendend-dat-hij-aan't-kleineren-is-jou en-jij-voorts-schuldig-bent.

fz \
 (er-is)een-geboorteronde(die) de-omvamende-zijner aan't-kleineren-is; 11

/ ..
 en-enwel-de-moederende-zijner:
 !
 niet-aan't-inzegenen-is.

fz \
 een-geboorteronde rein in-de-welogen-zijner; 12
 / ..
 en-vandaan-van-het-uittrekdrek-zijner:

\ !
 niet gewassen.

fz \
 een-geboorteronde wat~verheven-zijn de welogen-zijner; 13
 / ..
 en-de-wimpers-zijner:
 !
 zijn-zich-hoog-heen-aan't-dragen.
 /// \ ^
 een-geboorteronde zwaarden (zijn)de-tanden-zijner en-etensmessen 14
 / \
 [de-gebitten-zijner*
 \ \
 om-op-te-eten gebogenen vandaan-van-het-land;
 / ..
 en-de-behoeftigen:
 !
 vandaan-van-het-roodlingse.

~

\\ <> - /// // \ fz
 aan-de-vampier (zijn) andertwee stichtdochters welaan welaan drie (zijn)zij 15
 \
 [niet zijn-zij-zich-aan't-verzadigen;
 ..
 vier:
 // !
 niet-zeggen-zij (er-is)welstand.

- ^ " / \
 de-oergroeve en-een-versperde moederschoot* 16
 fz \
 land dat-zich-niet~verzadigt van-water;
 / ..
 en-vuur:
 // !
 dat-niet~zegt het-is-welletjes.
 /// \ ^
 een-weloog is-aan't-nabauwen een-omvamende en--aan't-verachten-is 17
 / \
 [om-aan-te-nemen-iets-van-een-moederende*
 //
 is-zich-aan't-treffen-met de-raven-van~een-beek;
 // !
 en-aan't-opeten-zijn-haar de-stichtjongen-van~een-arend.

=

\ fz \
 drie (zijn)zij(die) wonderlijk-zijn vandaan-van-mij; 18

/ . .
 en-vier:

\ !
 niet volkèn-ik-hen.

/// \\ - //
 de-neemweg-van een-adelaar in-de-helftenhemel de-neemweg-van 19

[een-waargedrocht¹⁰⁶:

/ \
 op een-rots*

//
 de-neemweg-van-een-schip in-het-hart-van-de-zee;

<> // !
 en-de-neemweg-van een-manbaas bij-een-niet-weetster.

/// // . .
 vastzo (is) de-neemweg-van een-vrouwmenselijke: 20

/ \
 die-echt-breekt*

fz \
 zij-eet en-wist-af de-mond-harer;

. .
 en-zij-zegt:

// !
 niet-werk-ik aan-streverij.

\ fz \
 door-de-druk-van drie (dingen) raakt-bewogen het-land; 21

/ . .
 vier(dingen):

// !
 is-het-niet-aan't-aankunnen om-hoog-heen-te-dragen.

fz \
 de-druk-van-een-heerdienaar ja is-hij-aan't-koningen; 22

/ . .
 en-van-een-slappeling:

\ !
 ja is-hij-zich-aan't-verzadigen ~van-brood.

\ fz \
 de-druk-van een-beweigerde(vrouw) ja is-zij-huwelijkbezit-aan't-worden; 23

/ . .
 en-van-een-familiebediende:

¹⁰⁶ Het Hebreeuwse woord NàChàSh, dat voor het eerst voorkomt in Gen.3:1, wordt meestal door 'slang' vertaald, maar dezelfde woordstam wordt als werkwoord gebruikt voor 'waarzeggerij'. Het gaat hier en in Gen. niet om een van de in Kanaän maar al te bekende slangentypen, waarvoor het hebreuws meerdere woorden kent, maar om een afwijkend wezen (een reptiel?), waarvan gestalte en gedrag gebruikt worden om iets 'gewaar' te worden t.a.v. de toekomst.

// !
 \ ja-is-zij-aan't-wegvangen de-bazin-harer.
 \ vier (zijn)zij de-kleinere-van~het-land; 24
 ..
 en-zij:
 // !
 (zijn)de-wijzen die-wijs-doen-zijn.
 fz \
 de-mieren (zijn)een-genotenvolk (dat)niet~sterk(is); 25
 <> \ !
 en-voorts-doen-zij-vastzo-zijn in-de-waakwarmte-tijd het-brood-hunner.
 fz \
 klipdassen (zijn)een-genotenvolk (dat)niet-hardbottig(is); 26
 <> \ !
 en-voorts-stellen-zij op-de-klip het-huis-hunner.
 fz \
 een-koning (is-er)geenszins voor-de-sprinkhaan; 27
 <> \ !
 en-voorts-trekt-uit zich-steeds-halverend de-al-afheid-zijner.
 fz \
 een-pad is-met-de-handen-zijner aan't-vatten; 28
 / ..
 en-hij:
 \ !
 (is)in-de-tehuizen-van een-koning.
 \ fz \
 drie (zijn)zij die-goed-doen-zijn (hun)schrede; 29
 / ..
 en-vier:
 // !
 die-goed-doen-zijn (hun)gang.
 fz \
 een-oude-leeuw (is)een-baas bij-het-gedierte; 30
 // !
 en-niet-is-hij-aan't-omkeren
 [vandaan-van-de-vertegenwending-van-de-al-afheid.
 \ \
 een-windhond met-heupen of~een-bok; 31
 / ..
 en-een-koning:
 // !
 niet-staat-op het-genotenvolk-zijner.
 //
 ware't-dat~jij-slap-bent door-jezelf-hoog-heen-te-dragen; 32
 / ..
 en-ware't-dat-jij-opzetjes-maakt:
 \ !
 hand voor-de-mond.

